

VÖRÖS LOBOGO

AZ RKP ARAD MEGYEI BIZOTTSÁGA ÉS A MEGYEI NÉPTANÁCS LAPJA

Heti belpolitikai krónika

Az év vége mindig gazdag politikai eseményekben, de ebben az esztendőben különösen pezsgő. Az elmúlt héten tovább érkeztek a táviratok pártunk főtájkának címére, melyben a megyei pártbizottságok, minisztériumok, központi és helyi vállalatok és intézmények munkaközösségei fejezték ki elégedettségüket Nicolae Ceausescu elvtárs Egyesült Államokban tett látogatásával kapcsolatban, tettek változásokat az 1974-es terv példás teljesítéséért. Bel- és külpolitikánk teljes összhangja nyilvánult meg ismét ezekben a táviratokban, az ország dolgozóinak elhatározása, hogy a maguk munkahelyén mindannyian hozzá kívánnak járulni a pártpolitika valóra váltásához.

Megható ünnepségre került sor csütörtökön a fővárosban. A televízió jóvoltából mindannyian tanúi lehettünk a fővárosi Nemzeti Színház új hajléka felavatásának. Akinek Bukarestben volt dolga az utóbbi években, bizonyára felfigyelt az Intercontinental szomszédságában emelkedő hatalmas épületre és most, az ünnepélyes megnyitón — melyet jelenlétével a párt főtájkára, az Államtanács és a kormány vezetői is megtszellek — képet alkothattunk magunknak a hazai kultúra e fellegrváról. A Nemzeti Színház új hajlékának három terme közel 2000 nézőt fogad be és elegendő, ha megemlítjük, hogy színpadtornya egy tizenötemeletes épület magasságának felel meg, forgószínpada háromnegyed perc alatt képes új színpadképet teremteni, a fényhatásokat egy elektronikus fényorgona biztosítja, stúdióterme, gombnyomásra, a legkülönbözőbb stílusú darabok játéktérévé változtatható.

K. S.

(Folytatása a II. oldalon)

Lapunk tartalmából:

■ Az iskolai kabinetek — az oktatás hatékonysága növelésének eszközei (IV. oldal)

■ Utószó Alexandra Indriés könyvéhez (V. oldal)

BERUHÁZÁSI NAPLÓ

Sikeres évvázárasra készülnek

Madártávlatból, sőt, közelebbről, a vonatblakból sem látszik különösebb változás a Vegyipari Kombinát építőtelepén. Pedig majd egy hónap eltelt azóta, hogy utoljára végigjártam e hatalmas munkaterületet. A büszkén magasodó falak között, sok helyen már a földemelemek biztos védelmében, azonban nagy a sürgés-forgás. Nem is csoda, hogy messziről nem vehető észre, hisz a gépek és berendezések szerelése nem tartozik a leglátványosabb műveletek közé.

Miért dobog mégis sebesebben az építők szíve, amikor egy gép vagy berendezés elfoglalja végleges helyét, elvgre a szerelési munkálatok legjavát nem is ők végzik?

A Vegyipari Kombinát építőinek munkáját szükségtelen újabb és újabb dicsőítő jelzőkkel magasztalni. Sikereik öntudatos értékelését, erejük bátor felmérését kellően tanúsítja az a visszatérő panaszkodás, amely taval hallottunk először, s idén egyre gyakrabban, hogy a műtrágyagyár üzembeállításához elengedhetetlenül szükséges berendezések nem érkeznek a telepre az előre megállapított ütemben.

Igaz, ma sem állíthatjuk azt, hogy valamennyi rendelkezésre álló szerelési fronton megérkeztek a berendezések. Am a kopár épületeket mind jobban benépesítő tartályok, vezetékek, különféle berendezések hálózata mindenkiben szívet-lelket melegítő érzéseket szül. Az építők büszkeséggel és örömmel nyugtázzák — so-

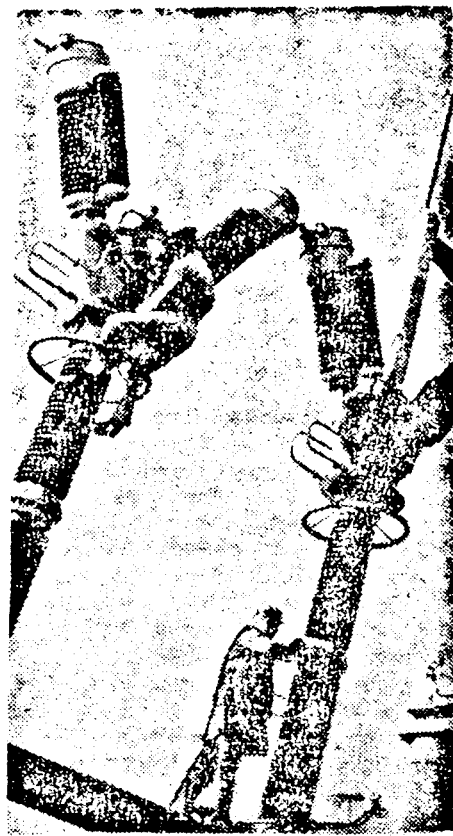
kan közülük ki tudja hányadszor? — hogy megfeszített íramú munkájuk nem volt öncélú. A gyors ütemben felhúzott falak közé, az éjjel-nappal öntött talapza-

tokra gépek, berendezések kerülnek, amelyek nem is olyan sokára munkába állnak. De szükségük is van erre a belső erőgyűjtésre! Mert bár nagy utat tettek meg mostanig, sok még a tennivaló az első adag műtrágyáig.

December és az év végét tapossuk, az építőtelepen azonban csak a hőerőművek vezetékeiből el-elcsökö gőzsugarak sugallják a telet. Az enyhe időjárás, amely kü-

KISS KÁROLY

(Folytatása a III. oldalon)

Magasfeszültség
(KELEN FERENC felvétele)

Elmélet és gyakorlat a gépipari iskolacsoportban

Az utóbbi időben sokszor volt alkalmam ellátogatni a municípium és a megye iskoláiba, s ilyenkor mindig megtekintetem a tanmühelyeket is, de az Arad Megyei Néptanács Gépipari Iskolacsoportjának gyakorlati tevékenységét most láttam először. Elkápráztatott a hatalmas csarnok, de a kisebb tanmühelyek felszerelése is, s hirtelen nem is értettem: miért volt szükséges ilyen kedvező körülmények között napirendre tűzni a tanulók gyakorlati oktatásának megjavítását. Pedig szükség volt rá, mert az elmúlt tanév tapasztalatai szerint számos leckeórán eluralkodtak a tanulók többsége számára

túlságosan magas színvonalú elméleti előadások, az ipari liceum tanulói viszonylag kevés műhelygyakorlatot végeztek, az iskola vezetősége nem tartotta elegendőnek a meglévő tanmühelyek számát, és így tovább. Márpedig szakmai iskoláról lévén szó, kétszeresen szem előtt kellett tartaniuk az RKP KB júniusi plenárisának a tanulóifjúság munkára, életre nevelésével kapcsolatos határozatait.

Az iskola 64 tagú pártalapszervezete — élén Lipován Tibériu párttitkárral — még a tanév kezdetén kitézte a gyakorlati tevékenység megjavítását célzó feladatokat és az iskola vezetésével, az egész tanterülettel karöltve azonnal hozzá is fo-

gott azok valóra váltásához. Most, az első évharmad végén olyan konkrét eredményeket tudnak felmutatni, amelyek beszédesen bizonyítják, hogy a párttagok, az egész tantestület igyekezett megvalósítani az októberi közgyűlés határozati javaslatának minden egyes pontját. Azóta két új tanmühelyt adtak át rendeltetésüknek — a szerelő- és a lakatosmühelyt —, elkészült a szerszámgépek, a mérés- és mérőeszközök laboratóriuma, számos új audio-vizuális eszköz alkalmazására került

BRAUCH MAGDA

(Folytatása a IV. oldalon)

Ember az emberekért

Ha szakmailag kellene jellemezni, ezzel kezdeném: ő a nagy egzekutáns. Statisztikai adatok tanúsítják, hogy száz- meg százezer ember milliónyi kérését teljesítette. Aradiakét és bukarestiekét, épp úgy, mint a sebesiekét vagy nagylakiakét.

A telefon naponla százszor csengeti Floricát. És beléje, benne zsong — egy egész világ: „A lakodalomra feltétlenül elkáprunk!”, „Képzeld, fiú lett, pedig lednyit vártunk”. (Vagy fordítva.) „Jó férje van, és most kapta meg a hatodik vörös csillagocskát”. Más: „Akkor hát váljatok el, punktum!”, „... a nyomorult, disznó!”. Más: „Disznóvágás szombaton!”, Megint más: „Nekem itt ne halandzsázzék, mert odarohanok”. És van ilyen is: „Kisasszony, tegye el a körömtesztlőjét, mert ha nem kapcsolja nekem azonnal ...!”. És, sajnos, akad ilyen is: „Hogy merészel engem egy kis türelemre inteni, maga, telefonoskisasszony? Maga, maga lusta vizilől!”

Kilences eredményen felül végzte Bukarestben a telefonisko-

lát, harminc éve — csillagos tizesre dolgozik! És élete egyik legboldogabb napján (miután először „hallózt” hivatalsszerűen) — sirl. Akkor hangzott el — ismeretlen szájából ugyan — a „lusta vizilől”. Hát ez a megbecsülés? ...Dehogyan!

Munkahelyi és megyei vezetői hányszor és hányszor néztek az óla melegen a szemébe? Erős kézzel szorítással mennyi kitüntetés, jutalmat adtak át neki? Hány ezer telefonbeszélgető köszönte meg az ő gyors és kitűnő közreműködését? Pontosan jómaga sem tudja már.

Lakótársai, Korek bácsi és Korek Anna néni — akikkel kitűnő egyetértésben él — egy doboz emlegetnek. Unszólásomra előveszi. Felnyitom.

Rubintényben csillagó tizenegy csillagocskát számolok össze. A felirat mindeniken ugyanaz: „Elen járó a szocialista munkaversenyben”. De ugyanigy vonatkozik rájuk az a megállapítás is, hogy egyiküket sem lehet számlálánszerű munkával kiérdemelni. Csak az kaphat ilyen, aki az esztendőnek mind a tizenkét hó-

napjában jelesül helytállott. Az új postapalotában található pontos nyilvántartás szerint Brozman Florica — mert róla van szó — idén is havonta 130—150 százalékkal teljesítette tervét. De munkásságának három évtizedéből bármelyik szakaszt is ragadjuk ki: hol dicsőítő oklevél, hol jubileumi kitüntetés, hol meg a telefonosok részvételével szervezett szakmai verseny egy-egy első díjáról szóló diploma betűi emlékeztetnek Brozman Florica nevére.

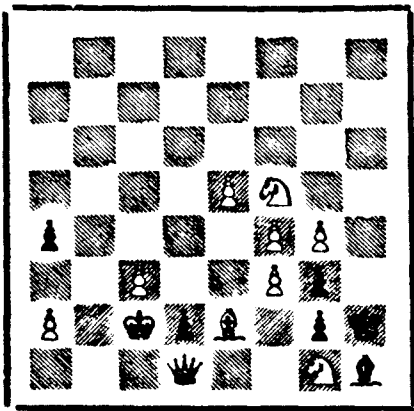
Név, hírnév, dicsőség? — Csak dicsővágytól lütfve, dehogyan lehetne három évtized minden napján úgy dolgozni, mint ahogy ő! Mert ha részleire bontjuk azt, hogy „nagy egzekutáns”, az összetevők közül a szakma iránt érzett alázat igen tisztes helyre kerül. Ebben van erejének egyik forrása. Ma, ha akad is sértő szó íülébe, Florica hangja mosolya... szelidségében erősebb a dörgedelménél.

SIMONFI IMRE

(Folytatása a II. oldalon)

S A K K

14. számú rejtvény
(12 pont)

Világos indul és öt lépésben mattol
Világos: Kc2, Vd1, Fe2, Hf3, Hg1, a2, c3, e5, f3, f4, g4 (11 báb)
Sötét: Kh2, Fh1, a4, d2, g2, g3 (6 báb).

A LEGSZEBB LÉPÉS

Egyik versenyen kemény csata után Capablanca döntő fölénybe került a Vidmar elleni játszmájában. Miután elérték a negyvenedik lépést, Vidmar borítékot kért a versenybírótól. Capablanca kissé gúnyosan megkérdezte tőle: Talán csak nem akarja folytatni a kilátástalan küzdelmet? Vidmar nyugodtan válaszolta, hogy előbb ki akarja elemezni az állást.

Meggyőződve arról, hogy a vereség elkerülhetetlen, Vidmar azzal a szándékkal ment a folytatásra, hogy feladja a partit. De az idő múltott és Capablanca csak nem jött meg. A sakkórára nézve, Vidmar ész-

revette, hogy Capablancának már csak másodpercei vannak hátra, leesik a zászlója és akkor meg — a szabályok értelmében — ellenfele veszít. Még mielőtt a bíró megállapíthatta volna ellenfele időtúllépését, a jugoszláv nagymester megállította az órát és annak jeléül, hogy feladja a partit, felfordította királyát.

A korabeli angol sajtó véleménye szerint ez volt a legszebb lépés, amelyet egy sakkjátszmában valaha is megtettek!

A LEGNEHEZEBB LÉPÉS

A Caffé de la Regence-ben, a párizsi sakkzók kedvenc találkozóhelyén nagy összecsapás folyt nap mint nap két neves mester között. Egyik alkalommal a nézők már várták a világos bábok vezetőjét. Végre megérkezett és még jóformán le sem ült, nyúlt a c4 gyalog felé (világossal mindig az angol megnyitást játszottal), de nagy megdöbbenésére, a gyalog nem mozdult...

Valamelyik tréfacsináló kibic odaenyvezte a gyalogot...

A LEGLEHETETLENEBB LÉPÉS

A klubban egyik sakkzók türelmetlenül várta megszokott partnerét, de az nem jött. Erre egy régi kibic felajánkozott, hogy majd vált ő egy partit a mesterrel. A sakkzók beleegyezett. Az első lépések a következőképpen folytak le: 1. e4, e5. 2. Hf3, Hf6. 3. d4, d5. 4. de. 5. ef, ef. 6. Vd8: és itt kibicünk olyasmit lépett, amiből kiderült, fogalma sincs a sakkhöz: 6. ...Kf1: ??... lépéseivel csak utánozta ellenfele húzásait!

I. E.

Röviden

SYDNEY.

Sydneyben folytatódik Ausztrália és az USA női csapatainak teniszeversenye. Két nap után az ausztrál válogatott 2-1 arányban vezet. A páros mérkőzésen a Melville-Harris pár 6-3, 6-2-re győzött Teegarden és Newberry ellen.

PEKING.

Pekingben több mint 15000 főnyi közönség előtt bonyolították le a Kínai NK és Franciaország asztalitenisz-csapatának kettős találkozóját. A győzelem megosztott: a férfiak versenyét a vendégek (5-4-re), a nők versenyét a hazai csapat (5-1-re) nyerte.

MOSZKVA.

A moszkvai Sportpalotában a szovjet csapat győzelmével fejeződött be az Izvesztijja díjért kiírt nemzetközi jégkorong-verseny. Az utolsó mérkőzésen a szovjet csapat 7-1 arányban legyőzte Csehszlovákia válogatottját. A lengyel- finn mérkőzés 1-1 arányú döntetlennel ért véget.

Végleges eredmények: 1. Szovjetunió — 8 pont; 2. Csehszlovákia — 4 pont; 3-4. Finnország és Lengyelország — egyenként 3 pont; 5. Svédország — 2 pont. A játé-

kosok közül a szovjet Mihajlov szerezte a legtöbb pontot (9) csapatának.

SZOFIA.

A bolgár televízió díjéért folyó szófiai nemzetközi teniszeversenyen a férfi egyes számot a svéd Svensson nyerte, aki a döntőben 6-4, 6-4, 7-5 arányban legyőzte a bolgár Buzsádar Pampulovot. A páros mérkőzés döntőjét a Pampulov fivére nyerték, akik 6-2, 7-5, 6-3 arányban győztek a Gonov, Petrov pár ellen.

PRAGA.

A Gorkij Torpedo szovjet jégkorong-csapat befejezte csehszlovákiai parttyját. Az utolsó találkozón a vendégcsapat 6-4 arányban legyőzte a Liptovskí Mikulas-i helyi csapatot.

Ne felejtse el megújítani előfizetését

a Vörös Lobogóra!

Heti belpolitikai krónika

(Folytatás az I. oldalról)

A Román Kommunista Párt — hangsúlyozta Nicolae Ceausescu elvtárs a felavart alkalmából — nagy gondot fordítva a világ legigazságosabb és leghaladóbb társadalmának megteremtésére, a termelőerők fejlesztésére, az egész nép anyagi jólétének növelésére, állandó figyelmet szentel a tudomány és a kultúra — a szocialista és kommunista civilizáció jelentős tényezői — virágzásának. A Nemzeti Színház új épülete kifejezi ezt a törekvést, amelynek célja megteremteni az anyagi feltételeket ahhoz, hogy a művészet szolgálói tehetségükkel és odaadásukkal, azaz, amit kifejezésre juttatnak ezen a színpadon, hozzájárulhassanak az új tudatnak, sorsának urává vált haladó ember tudatának alakításához és fejlesztéséhez.

Mint ismeretes, a napokban az Államtanács törvényerejű rendeletet fogadott el december 31-e munkaszüneti napjának bepótlására ma, december 23-án kerül sor. A vasárnapi munka nem pótlórázást jelent tehát, ám igen-igen szükséges most az év végén, amikor, sajnos, Arad megyében még bizonyos termelési adósságaink is vannak, minden munkanapot teljesen kihasználni mind termelési szempontból, mind a jövő év alapos előkészítésének érdekében. Ez utóbbival kapcsolatban egyébként konkrét intézkedéseket hozott a municípiumi pártbizottság plenárisa, mely-

nek munkálatairól lapunk keddi számában számoltunk be, s melyen az aradi kommunisták ismét megerősítették vállalkukat: mindent megtesznek az ötéves terv határidő előtti teljesítéséért.

Jelentős esemény zajlott le tegnapelőtt is municípiumunkban. Megtartották a Szocialista Egységfront municípiumi konferenciáját, mely a Szocialista Egységfront falusi, községi, városi konferenciáival együtt újabb lépést jelent a szocialista demokrácia kiszélesítésének politikájában. Munkatársaink, levelezőink mindenünnen arról számoltak be, hogy a közéleti fórumok gyümölcsöző légkörben zajlanak, értékes javaslatok születnek, melyek minden bizonnyal hozzájárulnak majd Arad megye falfainak és városainak további fejlődéséhez.

Az év utolsó napjai következnek. A jövő héten — előreláthatólag — összeül a megyei pártbizottság plenárisa — s mint ahogy lapunkban is bejelentettük, a megyei néptanács is ülészakot tart. Ez a további választási fog a Bihar megyei néptanács felhívására is. A képviselők tehát már most felkészülhetnek, hogy érdemben szóljanak hozzá az Arad megye előtt álló jövő évi feladatokhoz. Zsúfolt napokat élünk, melyeknek legjobban úgy tudunk megfelelni, ha közéleti demokratizmusunk szellemében mindannyian részt vállaltunk nemcsak közös feladataink megoldásából, de azok kidolgozásában is részt veszünk.

Postaláda

Szabó Róbert, Arad. Panaszlevele nyomán átiratot küldtünk a Kisipari Termelőszövetkezetek Arad Megyei Szövetségének vezetőségéhez. Amennyiben nem orvosolják a levélben felvetett kérdést, visszatérünk az ügyre.

Deák Julianna, Arad. Megjegyzését figyelembe vettük. Amikor a távfűtés kérdésével foglalkozunk, a levélben kifejtett észrevételeit is felhasználjuk.

Szűcs József, Arad. Három kérdést vet

fel levelében. A vízfolyásokkal kapcsolatban azt tanácsoljuk, hogy forduljon a néptanácsi képviselőjükhöz. A második kérdésben Az olvasó kérdez — a jogász válaszol című rovatunkban nyújtunk felvilágosítást.

Kolonovics Antal, Tornyai. Az áramszolgáltatási vállalatnál megérdeklődtük, hogy nem történt-e elírás vagy rendellenesség a levelében felvetett problémával kapcsolatban. A válasz: Nem.

APRÓHIRDETÉSEK

Eladó részben azonnal elfoglalható, nagy családi ház, kerttel, részletfizetésre is, Condușilor utca 17., 16-18 óra között.

814

Eladó egy kétszobás magánház cserelakással, Selari utca 8., Tisztviselőtelep.

817

Keresek megbízható nőt beteg mellé, Mărtisor utca 4-6, a grăditei híd mellett.

815

GYÁSZJELENTÉS

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a végtelenül szeretett feleség és gyermek, **BOD ILONA** tanárné tragikus hirtelenséggel elhunyt. Temetése hétfőn, december 24-én 16 órakor lesz, Új-aradon, a Memorandului utca 7. számú lakásból.

A gyászoló Bod és Sós család

(Folytatás az I. oldalról)

A telefonos munkája — köztudottan — nehéz. Szeretgázó figyelmet és figyelemösszpontosítást egyaránt megkövetel. (Vonalat kapcsolni, közben másik kérést jegyezni, ellenőrizni, hogy megtelel-e a beszélgetés műszaki feltételei, figyelemmel kísérni, hogy befejeződött-e a beszélgetés, feljegyezni, hogy hány percig tartott stb.) És e nehéz munkát végző asszonyról, Floricáról a következőt mondja a párttitkár és vele együtt sokan: Florica higgadt. Florica gyors, mint a szikra. Florica mindenki-vel szemben tiszteltető. Floricát mindenki becsüli, szereti. És így vélekedik Váro Eleonóra fő-telefonos, és így szól róla Cio-

banu Maria szakszervezeti elnök: Florica ütemesen dolgozik, akár egy gép. Florica? O, Florica, még leg szívű jó barát! Tizenhét éves fiát rajongással szerető (mindazonáltal nem kényeztető) édesanya. Florica olyan, amilyent a jó em-

le róla, mindig visszatér. Itt jönnek és jönnek, hiába hessegetem őket... — Nem gondolt sohasem arra, hogy abbahagyja ezt a munkát? Ha már ilyen nehéz... — Nehéz? Tudományosan lehet,

hogy így van. Általában társas-
tő, azt mondhatom. En azonban csak egyszer, csak egyetlen egy-
szer éreztem nyomászatónak. És ez nagy különbség! Nehéz éppen akkor lenne, ha abbahagynám. En csak így tudok élni. Így, együtt mindenki gondjával, örömeivel.

természetesen, akik a milliók é-
lén haladnak. En tudja, nem ér-
tek különösképpen a politikához. De minden emberünk nagy ügye. Úgy érzem, nekem is szívügyem... Sokszor, de sokszor... mintha hallanám az emberek szavát: töl-
lünk a te erő, és életed csak a mi-
enkelleddel együtt lehet igazán szép.

Lehet, hogy nem szó szerint i-
déztem Floricát. De — ez ő.

— Florica kedves, ha most meg-
jelennek itt a mesék Nagy Va-
rázslója, mit kívánnak?

— Hogy később is boldog le-
gyen a fiam, és mindenki, ez egy-
egy. Életem végéig makkegészsé-
ges legyek, hogy nyugodtan és
gyorsan „hallózhassak”. ez keltő.
— Harmadikként pedig? Tudja a
csoda, erre hirtelenben nem is
tudnék válaszolni...

Ember az emberekért

berek között is csak a javából
lehet találni!

Hosszú beszélgetésünk egyik
másodpercében témát változtat-
tam, hirtelen:

— Florica, mi a véleménye a
boldogságról?

— Nem vagyok filozófus... En
úgy érzem, a boldogság olyan,
mint egy házhoz szokott madár.
El-elzár. De ha nem mondunk

— Történi olyasmi munkája so-
rán, ami a „vizió-stilusnál” is
jobban meglepte?

— Történi. Az volt, hogy a
négy számról az ötre térés idő-
szakában egyszerűen kimerül-
tem... És idehoza... egyszerűen
úgy láttam, hogy ebédkezesztem
elkeskenyedek, telefonpultta válik,
és számok ugrálnak ki belőle.
Kérdő szegsz nekem az 1-es, ka-

— Az emberek millióival...
— Velük is, meg azokkal is,

Sikeres évvázárára készülnek

A Vegyipari Kombinát építőtelepén

(Folytatás az L. oldalról)

Íőben egész évben az építők kedvét ke-reste, sártenger képében konkretizálódik. Az építők azonban még ennek is jobban örülnek, mint a december eleji farkasordító hidegnek.

— Szerencsére, ezúttal sem lett maradék-talanul igazuk a meteorológusoknak — nevet kicsit kárörvendően, de inkább ö-szintén Masut Bruno mérnök, a 2-es telep vezetője.

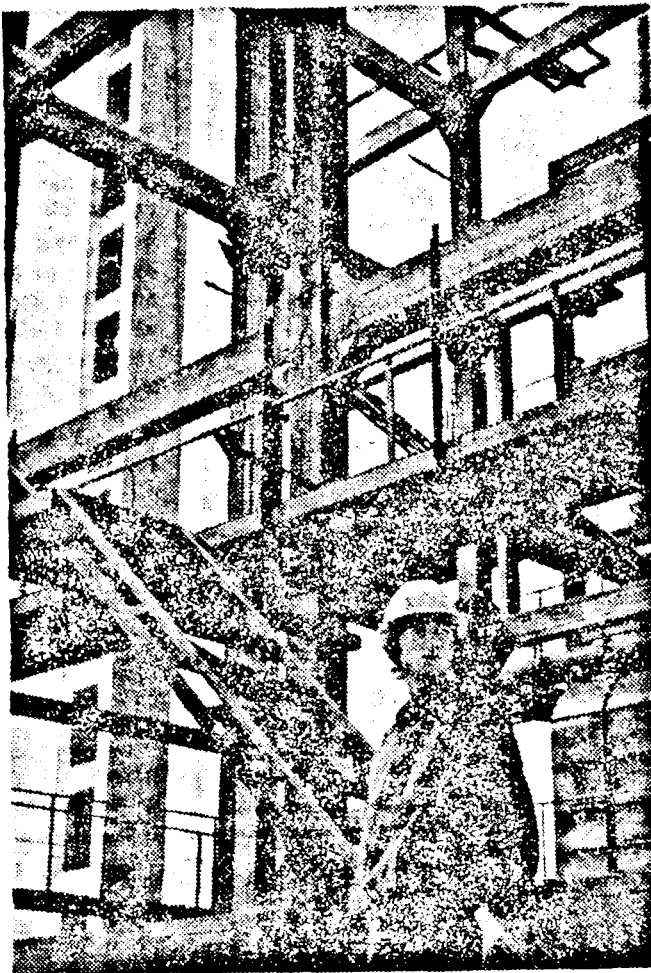
— Ha beválik jóslatuk, ma nem ünhet-nénk a különböző betonlapzatokat, s a szerelők is sokkal gémberedettebben mo-zognának. Így — mutatja elégedetten, miközben gumicsizmájában otthonosan dagasztja a vendégmarasztaló sarat — az ömlesztettáru-raktárban már csak néhány lapzat öntése van hátra, az NPK-csarnok földszintjén és első emeletén már a szige-telő cementréteget is leöntöttük és gyors ütemben szerelhetők a berendezések. A hőerőmű első turbinájának szerelése is hamarosan megkezdődik és a gőzkazá-nok összeállítása is előrehaladott állapot-ban van már.

A nehezebb közlekedési viszonyokkal mit sem törődve, egymás után húznak el mellettünk beidegzett sebességgel a betoni szállító billenőkocsik. Ismételtén beigazo-lódik, mennyire fontos a megfelelő telep-előkészítés, mennyire jól jönnek az idejé-ben elkészült jó minőségű utak, amelyek még sártakaróval a hátukon is kielégítő közlekedési hálózatot alkotnak.

A Vegyipari Kombinát építőtelepén tel-jes kapacitással dolgozva készülnek az évvázárára. Az építők egész évben hasonló ütemhez szoktak, a szerelők azonban, az ismert okok miatt, csak az utóbbi hóna-pokban kószoltak bele ezen a telepen a megfeszített munkaritmusbá. Cui Iosif mérnök, az építők igazgatójának vélemé-nye szerint nem fér kétség ahhoz, hogy a júniusi megyei pártplenárison tett vállalá-sukat az építők maradéktalanul teljesítik. A szerelési munkálatokat végző alvállal-kozók is közel állnak ahhoz, hogy telje-sítményüket összegezve, fővállalkozói szinten is teljesüljön az 1973-as évi terv. Ezért fogtak össze most mindannyian, hogy adósság nélkül léphessenek az új évbe, az új műtrágyagyár üzemelésének évébe.

Gyors ütemben sze-relik az építőtele-pekre megérkezett berendezéseket.

(KELEN FERENC felvétele)

A Gazdasági és Társadalmi Tevékenység Központi Munkáellenőrző Tanácsá-nak, a Műszaki-anyagi Ellátásügyi és Állóalpagazdálkodás-ellenőrzési Minisz-teriumnak, valamint más minisztériu-moknak a szakemberei az utóbbi időben nagy ipari egységekben vizsgálták meg az energetikafejlesztési és az ésszerűbb tüzelőanyag- és energiagazdálkodási tör-vényerejű rendelet végrehajtásának mód-ját.

Amint az elemzésből kiténik, a legtöbb nagy egységben sikerült hatékony in-tézkedéseket tenni a veszteségek csök-kentésére és a fogyasztások lezserítésére.

A Iasi-i Műrost- és Műszálkombiná-tban például az akcióterv első szervezé-si intézkedéseinek végrehajtása nyomán már az idén előirányzatot felül 188 000 kilowattóra villamos energiát takaríta-nak meg, 1974-ben pedig csaknem 2,5

millió kilowattórát. Minthogy egyes ü-zemcsarnokokban a technológiai beren-dezések hőszugárzása 16—18 fokos hő-mérsékletet biztosít, a fűtési programot korlátozták. A Galați-i Kohászati Kombi-nátban például ezúton évi 10,3 millió ki-lowattórát, a Craiovei Vegyipari kombinát-ban 1,5 millió kilowattórát és 1700 tonna konvencionális tüzelőanyagot kívánnak megtakarítani.

A becslések szerint a felmérés tárgyát képező egységekben a berendezések e-nergetikai teljesítménymutatóinak növe-lése, másodlagos energiaforrások haszno-sítása, a világítás és a fűtés ésszerűsíté-se, valamint más műszaki-szervezési in-tézkedések nyomán előirányzatot felül az idén 20 000 tonna, 1974-ben 345 000 tonna, 1975-ben pedig 510 000 tonna konvencionális tüzelőanyagot takarítanak meg.

Fehér kenyér, nehéz kenyér

Zúg a kemence, a gőz kicsapódik a fe-hér csempekre. Férfiak, asszonyok sür-gölődnek. Ősi mesterség mai művelői ők — pékek. Újra meg újra elcsodálkozom a kenyér születésének misztériumán s egy-szer csak eszembe jut, hogy a pékek is megírhatnák a maguk történetét. A pékek történelmében a bablisztból, máléból és korpából sült kenyér jelentése a hábo-rút, a fekete kenyér a béke első napjait, a téglakenyér (tapsiben sült) az újjáépí-tés korszakát, a kifli meg a fehér kenyér megjelenése a dolgos, békés hétköznapo-kat. Lazáu Alexandru, a kenyérgyár 2-es részlegének vezetője évszámok szerint so-rolja ezt a kenyértörténelmet. Régi ember ő a szakmában, s ahogy mondani szokás, a gyárral együtt nőtt fel.

Ez a kenyérgyár persze nem hasonlít a régi pékségekhez. Tiszta öltözők, mosdók, makulátlan fehér munkaruhák. Emlékeze-temben felmerül Prezenschi úr koszos péksége, egy kis kolozsvári mellékutcában, előtte asszonyok, gyerekek állnak hosszú sorban. Ott állok magam is. Lassan hala-dunk előre, mire iskolába kell menni, már a kemence közelébe érünk és a sovány Simon úr kezembe nyomja a kenyeret és egy ducot is.

Itt nincs duc. A kenyerek szabályosan gömbölyűen, sístergő, barnapiros héjjal gurulnak elő. Azaz dehogy gurulnak. Tölcsér István szedi ki őket, négyet egyszer-re. Forrósságot és kenyérillatot lehel a kemence torka. István bácsi homlokán összegyűlnek a verejték apró gyöngysze-mei. A, most nincs is csak vagy negyven

fok, látnák nyáron! Akkor 60 fokra is fel-megy a meleg — legyint.

Hát, szokás dolga, mert nekem a negy-ven fok is sok. Pedig csak ácsorgok. Ő meg ki-be rángatja az öt méter hosszú nagylapát, rajta a négy frissen sült két-kilós kenyér. Az az aranylábú futballista, aki a mérkőzésen két kilót lead, mindany-nyunk kedvence, a lelátók hőse. Tölcsér István egy műszak alatt ennél többet ve-szít a súlyából. Őt nem éltetik a szurko-lók. Filigrán ember, de meztelen karjain oly szépen táncolnak a kidolgozott izmok, hogy azt bárki megirigyelhetné. Kidolgozott izmok... a szó szoros értelmében. Harminc-három évi „edzés” eredményei. Tölcsér István naponta több mint 2000 kiló kenye-ret sül. Egy unalmas délutánon egyszer majd kiszámítja, mennyit sültöt életében s azt is, hány család lakna jól belőle.

Megszakítjuk a beszélgetést, mert a ke-nyér bevetésénél nagyon kell figyelni. Barabás Pállal a tésztakeverőnél váltunk néhány szót. Megkérdelem tőle, miért jobb a pécskai kenyér, mint az övék. Ráérőse-ben dolgozhatnak — vélekedik —, nekünk nyolc óra alatt 7800 kg kenyeret kell le-sülnünk, kicsi a kapacitás. Aztán kiderül, hogy váltott szabadnappal, de még vasár-nap is dolgoznak. Hétfőn mégis szombati kenyeret eszünk — bukik ki belőlem az aradiak panasza. — Seba, nemskára lesz új kenyérgyár — vigasztal Barabás Pál, aztán ő is otthagy, mert tanulmányozni kezdi a liszt laboratóriumi elemzését. Mert kenyeret sütni nem egyszerű dolog. A liszt, a víz, a kovász pontos receptúra szerint kerül a keverőgépbe.

Időközben Tölcsér István bevette a kenyeret. Kérdelem tőle, van-e utánpótlás? Most már igen — válaszolja, — de egy-két évvel ezelőtt nem nagyon igyekeztek hozzá a gyerekek. — Hát a maga fiai? — faggatom. — Az egyik kovács a Va-gongyárban, a másik szerelő a szövődé-ben. A Tölcsér-fiúk, úgy látszik, vonzódnak a meleghöz. A lányok már nem — mondja István bácsi. Mert van két lánya is. Az egyik óras, a másik a Készruha-gyárban dolgozik.

Ismét megszakítjuk a beszélgetést. Itt nincs megállás, letelt a negyvenöt perc. megsült a kenyér. Tölcsér bácsi munkája nem könnyű. Vagy ahogy a nép mondja: nem könnyű kenyér ez.

Jó, mint egy falat kenyér, kenyerespaj-tás, kenyértörés, a maga kenyerét eszi és még sorolhatnám azt a sok szótást, amelybe édes anyanyelvünk így vagy úgy beleve-gyíti a kenyér fogalmát. A kenyér élet. És ez az évszázados, évezredek igazság beleivódott nyelvünkbe is.

A kenyér megbecsülése egyben azok megbecsülését is jelenti, akik megterem-tik. A földműveset, a mezőgazdát, a mol-nárét, no és persze a pékét is. A kenyér megbecsülése Tölcsér István megbecsülését is jelenti, aki életéből 33 évet töltött és tölt a továbbiakban is a kemence forró torkánál. S mivel közeledik az új eszten-dő, hadd kívánjak ez alkalommal minden jót, egészséget azoknak, akik mindennapi kenyérünkről gondoskodnak.

TOKAY GYÖRGY

A mindennapi életben gyakran ta-lálkozunk olyan egyszerű, de nagyszerű dolgokkal, amelyekre ráillik a „Kolumbusz-tojás” gyű-jtőnév. Többször felfigyeltünk ilye-mire, de most, amikor az e-nergialakarekosság érdekében a szakemberek országos szinten is ösz-szedütlék a fejüket, még egyszer meg-jegyezzük magunknak. Egy-egy hasz-nos ötlet hallatán a homlokunkra ü-tünk és felkiáltunk: milyen egysze-rű, hogy is nem jöttünk rá erre mi magunk már előbb!

A napokban az Aradi Üvegház-komplexum mérnökével, Pribac Ghe-orgheval beszélgettem s többek között

Kolumbusz tojása

szóba került az is, hogy hogyan vi-selkednek a növények azóta, mióta a Minisztertanács Határozata szellemé-ben az üvegház hőmérsékletét néhány fokkal csökkentették.

A fiatal mérnök szerint a növények továbbra is szépen fejlődnek és ter-mésük is éppen olyan, mint azelőtt volt.

Olvastam egy újsághírt azzal kap-csolatban, hogy bizonyos fővárosi ku-latóintézet annak megállapításával foglalkozik, hogy mennyivel lehetne csökkenteni a villamosok energiagio-gyasztlását, ha a vezetékek, a megálló-eltők, idejében kikapcsolnák a mo-tort és nem kellene hirtelen fékez-niük.

A hír szerint az illető kutatóintézet nem szögezte le, hogy végeredmény-ben mennyivel csökkenne az elektro-mosenergia-fogyasztás, mivel a kula-tási program még nem ért véget.

Véleményt kértünk ezzel kapcsolat-ban Brinda Sorin mérnöktől, az Aradi Közszállítási Vállalat villamosrészlege szakemberétől.

— A fogyasztás legalább 25 száza-lékkal csökkenne — mondta.

Ezt azonban egyelőre nálunk sem lehet sem bebizonyítani, sem pedig el-lenőrizni, mert a villamoskocsiknak nincs saját villanyórájuk, az egész há-lózatban egyetlen közös műszer méri a fogyasztást.

— A villamosok mozgási energiá-jának, más szóval lendületének kihasz-nálása — tette hozzá a mérnök — foglalkoztatja az aradi szakembereket is, még akkor is, ha szinte teljesen a villamosvezetők jóhiszeműségére van-nak bízva.

De ebben az esetben számolni kell egy másalja „lendülettel” is, azzal, a-mit úgy szoktunk emlegetni, hogy meg-szokás vagy rutin. Ez sokaknál arra késztet, hogy a kényelmesebb megol-dást, a már kitaposott utat válasszák. Ezért tartozunk legtöbbször azok közé, akik csak a homlokukra ütnek, nem pedig azok közé, akik a Kolum-busz tojását újra és újra felfalálják.

FEKETE GÉZA

Franciaország megvásárolta a Kolozs-váron kidolgozott FLAG román elektro-nikus programáló rendszert. Ezzel kap-csolatban Emil Munteanu, a matema-tikai tudományok doktora, a Számítástechnikai Kutató- és Tervező Inté-zet főigazgatója kijelentette: Ez volt az első külföldi szerződésünk és egyben Románia első ilyen exportja. A francia cég rendkívül nagy érdeklő-déssel fogadta eredményünket. A FLAG-rendszer a Fortran-program-nyelv lefordítására szolgál. Működési elve eltér az eddigiektől, sőt, mi több, hatszor gyorsabban dolgozik, mint a nálunk vagy a Franciaországban eddig ismert rendszerek. A FLAG elsősorban didaktikai célokat szolgál, a Fortran-kód tanulása idején ugyanis a diákok-nak sok programot kell írniuk, de ipa-ri programozásra is felhasználható. A rendszert természetesen alkalmazzuk a hazai gyártmányú IRIS-50 és Felix C-256 számítógépekre is.

Hurri! Eljen a vakáció! — kiállnak lel boldogan az utolsó óra után az iskola épületét maguk mögött hagyó tanulók; valamennyien kitörő örömmel fogadják a szünidőt, mert — akár kitűnő, akár gyengébb eredménnyel zárták az első évharmadot — a háromhetes pihenés mindenképpen rájuk fér. Kis- és nagydíjak türelmetlenül várta a vakáció boldog napjait, az utazást, a táborozást, a téli sportokat, vagy egyszerűen csak a hógolyózást, a csúszkálást, az önfeledt játékot, a kikapcsolódás gondtalan óráit. Mert kell a szórakozás, a pihenés, a nagynak, kicsinek egyaránt. Kellemes vakációt!

Az iskolai kabinetek — az oktatás hatékonysága növelésének eszközei

Az RKP KB június 18—19-i határozata rámutatott arra, hogy napjainkban általános követelmény az oktatás állandó tökéletesítése, új, modern módszerek alkalmazása az ismeretek elsajátításának folyamataiban.

A gyakorlat bebizonyította, hogy az oktatás korszerűsítésének, hatékonysága növelésének egyik legcélravezetőbb eszköze az iskolai kabinet. Az iskolai kabinetrendszerben förtendő oktatás kedvezőbb körülményeket teremt mind a tanár, mind a tanuló számára, mint a régi klasszikus leckeóra. E körülményeket elsősorban a kabinet felszerelése teremti meg. A modern eszközök lehetőségeit nyújtják a tanárnak az új, formatív oktatási módszerek alkalmazására, mint: problematizálás, algoritmizálás, modellálás stb. A tanulók aktív bekapcsolása az óra menetébe biztosítja logikus gondolkodásuk kialakítását, megfigyelő- és alkotóképességük fejlesztését, melyet az élet majd megkövetel tőlük. Az iskolai kabinetben új alapokra helyeződik a tanár-tanuló viszony. A tanár figyelmes irányítóvá válik, egyre közelebb kerül a tanulóhoz, a tanuló pedig az óra tevékeny résztvevője lesz, mert egész idő alatt önálló feladatokat kell megoldania és ezáltal növekszik felelősségtudata, kifejlődik egyénisége.

Nyilvánvalóak tehát az iskolai kabinetek előnyei az oktatási folyamatban. Eppen ezért napjainkban mindenütt törekednek arra, hogy az osztálytermeket az egyes tantárgyak kabinetjeivé alakítsák. Ez a feladat nemcsak anyagi áldozatot kö-

vetel, hanem főként megértést, lelkesedést és önfeláldozást mind a nevelők, mind a tanulók és a szülők részéről. Az oktatás valamennyi tényezőjének meg kell értenie, hogy a kezdeti nehézségek áthidalása után az iskolai kabinetek az ismeretek alaposabb, tökéletesebb és magasabb fokú elsajátítását biztosítják.

Az utóbbi években a megyei tanfelügyelőség és a Pedagógusok Háza számos olyan intézkedést hozott, melyek az oktatási folyamat korszerűsítéséhez járulnak hozzá megyénkben. Így három évvel ezelőtt tapasztalatcserét szerveztek az ország egyes iskoláival (Nagybányán, Nagyváradon, Temesváron), melyekben már meghonosították ezt az új oktatási módszert. Több megbeszélést, kiképző gyűlést tartottak a tanügyi káderek számára. Néhány iskolaigazgató és tanár kezdeményezésére megyénkben is alakultak kabinetek. A Pedagógiai Líceum jól felszerelt fonetikai kabinettel rendelkezik, a 4-es számú Líceum már az 1972—73-as tanévben áttért a kabinetrendszerre. A Chişineu Criş-i Líceum vezetősége és tanfelügyelősége létrehozta a megye első fonetikai kabinetjét. A jelenlegi tanév elején az Ineu Líceumban is kabinetek alakultak és a Pedagógusok Házának ineu-i fiókja sikerrel népszerűsíti az új módszereket a környéken. Előkészületben vannak az iskolai kabinetek a Ioan Slavici, a 3-as, a 6-os számú Líceumban stb.

Mivel az oktatási folyamat korszerűsítése iránti érdeklődés állandóan növekszik,

Elmélet és gyakorlat a gépipari iskolacsoportban

(Folytatás az I. oldalról)

sor (dia- és írásvetítő), s mindez az iskola saját alapjából. Az órák keretében nagyobb hangsúlyt fektetnek a gyakorlati tudnivalók elsajátítására, valamint arra, hogy tanár és tanítvány között élénk dialógus és ezáltal közvetlenebb kapcsolat alakuljon ki. Az iskolaműhelyekben — az eddigi évek gyakorlatától eltérően — közös csoportokban dolgoznak a szakiskola és a szakmai líceum tanulói, hogy az utóbbiak is közelebb kerüljenek azokhoz a gyakorlati problémákhoz, amelyekkel az üzemben majd percről percre találkozhatnak. Az utolsó éves tanulók többsége pedig már azokban a gyárakban, üzemekben praktizál, amelyekben — az előzetes szerződés értelmében — jövőre dolgozni fog.

Az oktató-nevelő munka megjavítására irányuló törekvések közé sorolhatjuk az iskola tanerőinek továbbképzését is.

Az iskolai pártszervezet szerepe az oktató-nevelő munka irányításában

Czegledi József igazgatótól meg tudtuk, hogy tíz tanár és kilenc mesteroktató iratkozott be a véglegesítő vizsgára, e hónap folyamán három mérnököt, 1974-ben pedig három tanár és két mesteroktató jelentkezik a második fokozati vizsgán, közülük Schwalie Anton mérnök, akinek Az írásvetítő alkalmazása a szerszámok és készülékek tanításában című tanulmányában foglaltakat már alkalmazták.

Az iskolai pártalapszervezet kezdeményezésére a tanfelügyelőség szorosabban vonta a szülőkkel való kapcsolatot is. A november 18-án tartott általános szülői értekezleten Tarmigan Alexandru aligazgató megbeszélte a jelenlévőkkel a pártle-

náris határozatból az iskolára háruló feladatokat, ismertette az oktató-nevelő munka javítását célzó törekvéseket. Rámutatott arra, hogy a tanulók túlterhelésének megszüntetése érdekében lényegesen csökkentették a házi feladatok számát (elsősorban azokat, amelyek az órán is elvégezhetőek), de ez nem jelenti azt, hogy az így nyert szabad időt haszontalanul elfecseleljék a tanulók.

Jóllehet még számos tennivaló akad a gépipari iskolacsoportban is, az iskola vezetősége és tanfelügyelősége — a pártalapszervezet irányításával — rövid két hónap alatt olyan szép eredményeket tud felmutatni, amelyek a további sikeres tevékenység zálogát jelentik.

Vakációs hírek

Több mint 400 pionír és iskolás indult, illetve indul ma a Gura Zlata-i, Cîmpul lui Neag-i, Lunca Florii-i, costeşti-i, algyógyi és moneasai üdülőtáborokba. Moneasán a csoport- és egysegevezető pionírok számára rendeznek kiképző tábort. A vakáció második felében, január 3-tól újabb gyermekcsoportok töltenek egy hetet különböző táborokban. Lippán ebben az időszakban a repülő-, hajó- és rakétamodellező-, valamint a rádiós körök több mint száz tagját képezik ki.

December 28-án nyílik meg Aradon és Lippán a gyermekváros. Rendezvényeinek keretében a Tépával való találkozásokra, előadásokra, filmvetítésekre, sportrendezvényekre kerül sor.

Valamennyi vállalatban, intézményben, gazdasági egységben december 28-tól kezdődően megrendezik a téli faünnepet. Ebből az alkalomból az Arad megyei gyermekek között több mint 700 000 lej értékű ajándékot osztanak ki.

a tanfelügyelőség és a Pedagógusok Háza kezdeményezésére idén novemberben az Ineu környéki és Arad municípiumi iskolaigazgatók 40 tagú csoportja meglátogatta a Bukaresti Ion Neculce Líceumot. Ebben az iskolában hét éve sikerrel alkalmazták a kabinetrendszer. Hasonló tapasztalatcserét szerveztek az első évharmad folyamán Gyulafehérváron és Resicán. Az elmúlt hónapban Luminiţa Ghivirgă, Nicolae N. Pirvu, Ioan Drăgan egyetemi tanárok, Nicolae Roşu tanár előadásokat tartottak az iskolai kabinetek hatékonyságáról.

Számos, az oktatás tökéletesítését célzó kezdeményezés történt tehát megyénkben is, az eredményekkel azonban korántsem lehetünk elégedettek. Csak kevés iskolában történtek lépések a kabinetrendszer meghonosításáért. Sok helyen még a sablon, a konzervativizmus, a kényelemszeretet uralkodik. Ez a magatartás megnyilvánul a szülők részéről is, mert egyesek nem érdeklődnek az új oktatási módszerek iránt, úgy vélik: mindegy, milyen körülmények között tanul gyermekük, csak elvégezze az iskolát. Pedig csak az önálló gondolkodásra, egyéni munkára szoktatott gyermek válik igazán jó szakemberré.

Energikusabban, több lelkesedéssel kell tehát hozzáfogni mindenütt az új módszerek bevezetéséhez. Az eredmények nem születnek meg máról holnapra, de néhány év múlva bőségesen kamatoztatják a ráfordított energiát.

CIRLIG TRAIAN tanár,
a Pedagógusok Házának igazgatója

rint nem tudják követni, de élvezik a ritmus gyorsaságát, például a rajzfilmeknél. Nagy szerepe van ebben a korban az állatfilmeknek, mert ezen a téren a televízió olyasmit nyújthat, ami semmi mással nem pótolható. A serdülőkorban

mek mindazt, ami nagy hatást gyakorol rá, megpróbálja újraélni. A látottak hatására érzelmeket ébreszthetnek tudatában, egyesek napokig feszült idegállapotba kerülnek miattuk, másokat vagánykodásra sarkallnak, sőt azt a gondolatot is ébreszthetik bennük, hogy csak erőszakos úton, egyéni ügyeskedéssel érvényesülhetnek a mindennapi életben. Nagyon kevés tanuló figyel fel arra, hogy az ilyen filmek cselekménye tőlünk idegen társadalmi rendszerben játszódik.

A gyermekeket a televíziózással kapcsolatos ronítói hatásoktól és túlzásoktól úgy lehet legjobban megvédeni, ha felkeltik, művelik és formálják a fiatal néző kritikai érzékét — annak érdekében, hogy önállóan tudjanak választani az ömlesztett hatások között. A fő módszer — amit otthon is megvalósíthatunk — a gyermek korának megfelelő szinten folytatott beszélgetés.

A gyermekeket körülvevő felnőttek ismerjék fel: a kiskorúak tévénezésének irányításában nagy szerepük van, komoly nevelői feladat vár rájuk.

MILKA PÉTER tanár

Gyermekek a képernyő előtt

- Melyik neked a jó műsor?
- Hát a krimi.
- És ilyenkor a szüleid mit csinálnak?
- Ok is nézik.

Véleménykutatás során kiderült, hogy a 11—15 éves tanulók több mint 80 százaléka naponta átlagosan két órát tölt a képernyő előtt, most, a vakációban, valószínűleg sokkal többet. Közismert tény, hogy a tévé jelentős szerepet tölt be a gyermek lelkivilágának kialakításában, ismereteinek bővítésében. Az óvodáskorúak és az elemisták a részleteket fogják fel, a cselekmény menetét rendsze-

az egzotikus országokról szóló filmek, sőt a dokumentumfilmek is érdeklik a gyerekeket. Érdeklődésük elsősorban a cselekményre irányul, de már olyasmiról is megragadja őket, mint például a tájak szépsége. Azt is megtanulják, hogyan kell felnőtként viselkedni: járni, beszélni, cigarettára gyújtani stb.

A tévé oktató-nevelő hatása mellett azonban — mint a fenti példa is bizonyítja — veszélyeket is rejtget a még ki nem formált gyermeki egyéniség fejlődésére. A bűnügyi filmek tetszenek a gyermekeknek, mert hajlanak az élet hősiess, romantikus oldalai felé. De a gyer-

Puha, friss hó lepi be a várost. A blokknegyed udvara gyermekhad vidám zsidvajától hangos. Fázósan toporgok ebben a korán szürkülő téli délutánban. Már éppen jöhetne, gondolom, és ekkor figyeltem föl a hirtelen beállott csendre. A gyermekek egy része szétrébben, átlósan futnak a bejáratok felé. Amikor odaérek, éppen egy vékony, sápadt arcú, rebegő ajkú 11—12 éves fiúcska lépéskodik fel a hóból. Könnyecskéit reszketve dörzsöli szét arcán.

— Mi történt veled?

A fiúcska szipogva hallgat, — Bandi — mutat aztán egy jól fejlett, vele egykorú barna fiúra, aki még mindig verekedésre készen, szétterpesztett lábbal áll.

— Úgy megütötte, hogy elájult és aztán meg bele is rúgott — világosít fel egy kótnyeles kislány.

— Miért ütötte meg?

Bandi egykedvűen rántja meg a vállát. — Hőembert csináltunk, ő pedig elvitte előlem a havat. Akkor mérges lettem és megütöttem.

— Annyira, hogy elájuljon?

— Hát ... ahogy a tévében láttam. Így,

Vendégünk volt

Utószó Alexandra Indrieș könyvéhez

Alexandra Indrieș Saltul in gol című regényével (Facia Kiadó, Temesvár 1973) debütált. Az írás önmegszólító, boldogító búvkörébe azonban már régen belépett. E-lénken emlékszik arra a szédület-re, mámorra, melyet az első nyomtatott közlemény kiváltott. A 14-15 éves lányka verset írt, társai híresztelték, hogy csodagyerek. Az aradi Sahia irodalmi körben próbálta szárnyait, nem is sejtve, az írásnak mennyi örvénye fenyegeti. Mít sem törődött a veszéllyel. Számára az önmegvalósulás olyan volt, mint Ikerusznak a magasság. Mít számított a mélység! A második világháború kísérteteit akarta elűzni. Segíteni, adni akart embertársainak. Az asszonyi lélek melegével, szeretetével. Talentuma, bátorsága, hite avatla íróvá.

1936-ban született Nagyváradon. Négyéves volt, amikor szülei Aradra költöztek, s így gyermek-kori emlékei — egy életre szóló első benyomásai — elszakíthatatlanul ehhez a városhoz kötődtek. Itt érettségizett 1953-ban a Ghi-ba Birta Liceum végzőseként, itt termékenyült képzelőereje az ifjúság zakatoló éveinek színeivel. 1953-ban közli első kritikáját Bukarestben. Irodalomkritikáit a Scinteia társulatában, a Contemporanulban, a Scrisul bănăţeanban látták napvilágot. Ríportokat ír az aradi Flacăra rosjába és a temesvári Scrisul bănăţean-

ha, később az Orizontba. Az utóbbi tíz év alatt közzétett irodalmi esszéiben egyéni módszert alkalmazott. A kezdő írók műveiről írt strukturalista beszámolóit intuíció és alapos tudományos elemzés jellemezte. Most, hogy első regényét befejezte, esszékötetének kiadására gondol. Ebben az évben jelentette meg Brentano meséinek fordítását Herta Peretz egyetemi tanárral közösen, s tolmácsolását szövegűsége és egyéni hangja avatja sikeressé.

Temesváron él, de „látornyos hazájának” Aradot tekint. Ma-nicra hívatkozva mondja: „Szeretem és gyűlölöm, mint önmagamat”. Az aradi évek és színek képei regényében is előbukkannak. Utóbb ezekre a felemlített

emlékekre maga is rácsodálkozik. Regénye cselekménye valahol északon játszódik, hősei csak később kerülnek délebbre, de semmiképpen sem Aradra. Amikor a regényben szereplő gyermekek patétikus esküvel fogadják, hogy mindig csak a jóért fognak élni és meg nem alkuszni, mert nem akarnak hasonlítani filiszter szüleiére, a helyszín egy képzeletbeli tópart. Ennek a résznek megírásakor a ligeti tó emlékképei is felmerülnek. Figyelmeseztetik is a nyilvánvaló hasonlóságra. Alexandra Indrieș tiltakozik: képzeletbeli tavat írt meg! De elmegy, hogy „feljött szemmel” megnézzé a nem képzeletbeli valóságos helyszínt. És döbbenten eszmél rá a hasonlóságra, hogy akarátlanul és ösztönösen a ligeti tavat festette meg, gyermekkori emlékeinek palettájáról észrevetlenül kerültek a könyv lapjaira a színek.

Erre valj írói módszere is. Először a regény címe született meg, mint a könyv mondanivalójának ideája. Ez volt az a szikra, amely elindította futótűzét a cselekménynek. Benne nem mozgalt színesen megírt figurákat: a hőnök belkiakatának motívumait tartja fontosnak. Társadalmi viszonyainak függvényeként, csak saját szabad választásuk, küzdelmük eredményeként miként sikerült önmagukat, sorsukat formálniuk.

Számára az írás hangulat. Az ideá beérése vezérli. Semmit nem fogalmaz meg magában előre. A papír és ceruza, az írás nyugtalan kényszere hajtja. Akkor dolgozik, amikor „megszállja az ihlet”. Lapokat ír tele, amint az epikának felszabadulnak a zsillipai. Majd csak azután rendszerezi, rövidíti, emeli ki a hangsúlyosabb kívánczó részt, amikor gépeli már a regényt. Elbeszélő stílusa mentes a cirádától, tudatosan törekszik a tényszerű, szerez mondatok fogalmazására. Eszményképe Stendhal spontán kifejezőmódja. Sűrített, modern regényt írt. Jelentkezése újabb „aradi írói” avatott s keltett könyve iránt érdeklődést.

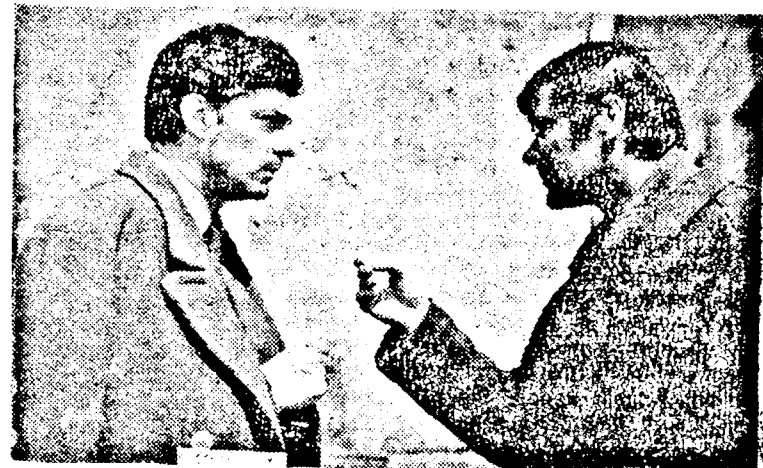
(mózer)

Előzetes filmkockák

Mircea Moldovan rendező második filmje, a FÖRGETEG (Pet-re Sălcudeanu forgatókönyve alapján készült), a hazai kritika egyöntetű elismerését váltotta ki. A film a falu szocialista átalakulásának hiteles, sokoldalú rajza, ismét bizonyítja azt az állandó érdeklődést, amelyet hazai film-művészeink a jelenkori, mély

változásokat élő falu iránt ten-dít. A Főrgeteg szereposztásában Silviu Stănculescu, Ion Besoiu, Eugenia Bosinceanu, Orosz Lujza, Ernest Maftei, Boncz Ferenc és mások. Zenéjét Liviu Glodeanu szerezte, fényképezte Ion Marinescu.

Jövő héten a Studioban vetítik.

A JELZETT ATOM MŰVELET (hétfőtől a Dacia műsorán) kém-film, a szovjet kémelhárítás egyik sikeres akciójának izgalmas film-revitele. Külföldi ügynökség tag-

jai szívárognak be az országba, katonai terveket akarnak megszerezni. Terveik, természetesen, nem sikerülnek...

OPERAJIUVE, ATOMUL MARCAT

Bicskey Károly és Agárdy Ilona a darab egyik jelenetében.

Az Arad és Békés megye (MNK) közötti kulturális csere keretében a héten városunkban lépett fel a békéscsabai Jókai Színház együttese, az Aradi Al-lami Színház nemrég Békés megyei vendégszereplésének viszonzásaként. Harmadikban jártak nálunk, a Diplomások és a Fáklya-láng után ezúttal Németh László első drámáinak egyikét, a Villámfénynek mutatták be.

„Mi a Villámfényről? Az igazság, mely belesap életünkbe, s leleplezi hazugságait”. A szerző, századunk magyar próza- és drámairodalmának egyik legnagyobb egyénisége, így jellemzi tömören színderabját. „Hazugság” volt i-deiglenes címe, s ha mellé írjuk keletkezésének dátumát — 1936 —, már lényeges támpontot találunk az elemzéshez. Amikor pont-tot tett a dráma befejező mon-date után, Gömbös Gyula kormánya még hatalmon van ugyan, Németh László azonban már le-

számol a társadalmi reformlehe-rőségek illúzióival. A Villámfénynél ennek következtében nő jóval túl az önmagával meghasonlott ér-telmiségi egyéni drámáján, így vá-ljik — a harmincas évek magyar faluja, egész társadalma egyes jellemző problémáinak felvilan-tásává — az adott kor lelkiismereti vizsgálatává. Nagy Imre dok-

ir faluja parasztjainak életéről. Ez a magatartás félig-meddig for-radalmi álláspont. Lélekben, ér-zésekben a „kódások” mellett áll, a „hamis játék” kegyetlen szabá-lyai azonban ennél többet nem engednek. A humánus polgári ér-telmiségi cselekvési-menekülési lehetőségei — ha pozícióit meg-a-karja tartani — jelezniük.

Marad a „boldog”, valójában csupán még konfliktusmentes csa-ládi élet, a rendezett anyagi ál-lapot és az elaludni-nem-tudott lelkiismeret.

A dráma másik központi egyé-nisége, Bakos jegyző, Nagy Imre ellentéte. Tökéletesen beillesz-kedett világába — erkölcssten

asszony, akinek minden esélye megvan arra, hogy majd édes-anja vagy az orvosfeleség. Ana sorsával osztozkodjék. Németh László a pillanatra mindent meg-világosító villám szerepét szánja neki. Az őszinte, szeleburdi, tiszta lelki felnőtt nővé most serdülő Sata robbantja ki Nagy Imré-ből a válságot, amiben tulajdonképpen mástól évtizede él. Sata megjelenése felkavarja a már kezdetben sem a kölcsönös szeretetre, az erények megbecsü-lésére, az azonos elvű emberek szabad elhatározására épült há-zasságot. Az orvos Sata mellett döbben rá igazán életre elszelasz-tott lehetőségeire, elhagyja csa-

zódik az előadás feszültsége, és csúcspontja minden szempontból a harmadik kép. A Jászai-díjas diszlettervező, Csinády István praktikus, adekvát játékeret teremtett. Vágólygyi Ilona sikerült jelmezeivel járult hozzá a darab hangulatának kiemeléséhez, a sze-replők jellemzéséhez. Bicskey Károly (Jászai-díjas) nagy belső átéléssel elevenítette meg — val-lomás szerint is „eszköztelenül” — Nagy Imre belső ellentmondá-sokkat, terhes képmagyarságát. Áts Gyula (Bakos Béla jegyző) olyan hús-vér alakot formált meg, a-mely emlékezetes marad minden néző számára. Agárdy Ilona (Sa-ta) a gondtalan, kissé kacér lány-ból már-már az orvos erkölcsi magasztára emelkedik, elhíti, hogy valóban képes kiváltó oka lenni a Villámfénynél konfliktu-sának. Szereposztásbeli telitalálat Dévai Camilla (Anna), méltó partnere és ellenfele férjének. Dénes Pirooska a féltékeny, meg-unt feleség (Bakosné) Kovács La-jos (Határvári) és jelenetnyi sze-repével Padúr Teréz (paraszbasz-szony) jól illeszkedik be a békés-csabai együttes játékába.

A telt ház előtt sorra került előadást méltán jutalmazta vas-tappsal a közönség.

JÁMBOR GYULA

A békéscsabai Jókai Színház vendégjátéka

tor, falusi körorvos tisztában van azzal, hogy „hamis játék folyik” abban a világban, amelyben „a föld természetesen gazdái úgy él-nek, mint az állatok”. Ennek a társadalomnak a rendjét, igazsá-g-talanságát, hazugságait, demagó-giáját nem lehet elfogadni — val-lja, s a maga (szerény) módján tiltakozni próbál: ingyen gyógyít-ja a nincsteleneket, megrázó, le-leplező szociográfiai tanulmányt

embernek és politikusnak egya-ránt. A mindennapi élet kérdéseit testreszabott konhafilozófi-ja igazítja el, társadalmiszemlé-lete nagyjából kimerül abban, hogy „aki nem csal, azt darabok-er tépik”. És nem akar alámerülni, tehát mindent és mindenkit elvtelenül megcsal, ha teheti.

A harmadik kulcsfigura a „be-csapó villám”, Bakos lánya, Sa-ta. Külföldön nevelkedő úri kis-

ládját, magányosan, társatlanul menekül, megnyugvást keresve, a szegények világába.

A békéscsabaiak színvonalas, határozott eszméletű előadás-ban, Lovas Edit rendezésében hozták színre a Villámfénynek. A rendezőnek nem volt könnyű dol-ga, főleg a könyvszerű első rész (első két kép) drámai hatásának biztosításával. A konfliktus ki-bontakozásának mértékében foko-

1973. december 23.,

Vasárnap

Napkelte 7.49, napnyugta 16.39 óra-kor. Az évből eltelt 357 nap, hátra van még 8.

Gospodina 3

December 22, szombat délelőtt. Ekkorra ígerte a vendéglátóipari vállalat a Gospodina 3 megnyitását. Be is tartotta szavát. Barna Veturia, az üzlet felelőse még közvetlenül a megnyitás előtti percekben is talál szünetelnie a konyhában, a hűtőszekrényes vitrinekben, a félkész ételeket tartalmazó asztalon, a háziszüteményektől roskadozó pulton.

Tíz órára hirdettek a megnyitást, addig gyorsan tekintünk át a felállással, mi mindent lehet majd kapni az új üzletben.

A részletes felsorolás előtt említsük meg: helyesen tájékozódott a vállalat kereskedelmi osztálya, amikor úgy határozott, hogy itt, ebben a negyedben nyitják meg a Gospodina 3-at: a Romanilor úti, a vilánegyedi és a Drágasani negyedi lakosoknak nyújthatnak felmerhetetlen segítséget az új szolgáltatással.

Es most lássuk, mit ígér jövődő vásárlókörnyezetének az üzlet. A hat személyzetel dolgozó felelős, Barna Veturia így tájékoztat:

— A Gospodina-egységek elnevezésében benne van rendeltetésük is. Mi sem térünk el a hagyományoktól. Félkész ételeket, hűsítőszüteményeket, süteményt, házikenyert, kálacsot, tortalapot, levestészt árulunk. Gondoskodtunk azonban újdonságokról is. A félkész ételek választékát készletekkel egészítjük ki. Töltöttkáposztát, hidegsültet készen is lehet nálunk kapni. Otthon igazán kevés időbe kerül a felmelegítése, táálása.

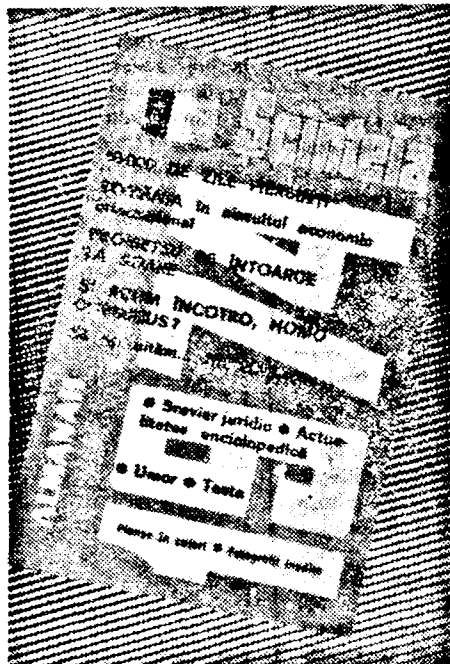
Az ellátást nyilván meggyorsítja az, hogy a félkész ételeket itt a saját konyhában készítik, csupán a süteményeket rendelik a központi cukrászati laboratórium-ból. A vásárlókka való kapcsolatot kialakításáról is konkrét elképzelései vannak a felelősnek:

— Azt szeretnénk, ha a környék lakói-mak mindennapi étkezési gondján lényegesen segítenék. Aki megpróbált saját háziartást vezetni, bevásárolni, főzni a munkahelyi elfoglaltság után, tudja, mit jelent ez időben, fáradságban. Ezért sorra járom a környék tömbházait, amolyan terepfelmérés céljából. Elmondom a háziasszonyoknak mik a terveink. Naponta esténként elfogadunk rendelést a másnapi ebédre, vacsorára, munkából jövőt csak be kell jönni a rendeléskor itt hagyott edényekért. Félkész vagy főtt ételt rendelhetnek, ki ahogy kívánja.

Még csak annyit: naponta 6—19 óra között tart nyitva az új Gospodina, vasárnap 6—11 óra között.

Tájékoztató

Megjelent

Népszépi és településföldrajzi kollokvium

Pénteken lasi-ban megkezdődött a IV. országos népszépi és településföldrajzi kollokvium. A kollokviumot a Földrajztudományi Társaság szervezte az Országos Demográfiai Bizottság, az oktatási, tudományos és kulturális intézmények szervezeti szövetsége és a Iasi-4 Al. I. Cuza Egyetem közreműködésével.

A háromnapos kollokviumon részt vesznek felsőoktatási és általános oktatási tanterők az egész országból, kutató- és tervezőintézetek küldöttei.

Az öt szakosztályban több mint 80 tudományos értekezést vitatnak meg.

Szolgálatos gyógyszertár

Ma, december 23-án a 72-es számú gyógyszertár (Republiki út 80. szám alatt) tart nyitva. December 31-én valamennyi nyitva lesz, az ünnepek alatt, január 1-én és 2-án ismét a 72-es lesz a szolgálatos.

Szerkesztette: CZAKO MARGIT

A megyei pártkabinet közli

A marxista-leninista esti egyetem tevékenysége a következő program szerint alakul:

Hétfő, december 24, 17.00 óra:
— Filozófia, III. évfolyam — előadás a pártkabinetben.

Kedd, december 25, 17.00 óra:
— Szociológia, III. évfolyam — esztanulmányozás a pártkabinetben

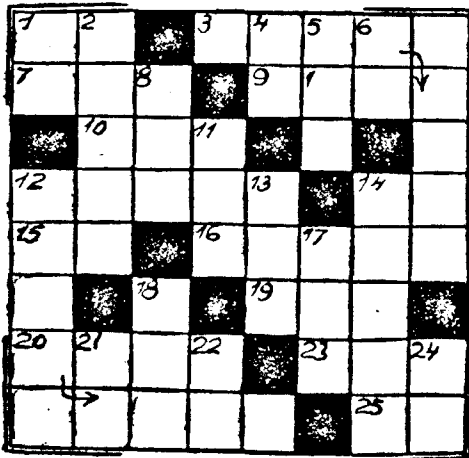
— Történelem, II. évfolyam — vita a pártkabinetben.

Öt perc kikapcsolódás

Eugen Barbu könyve, a Világteremtés, élénk érdeklődést keltett. A vízszintes 3. alatt a regény főhőseinek, a munkásigazgatónak a nevét találják, a vízszintes 23. alatt leányának, a függőleges 2. alatt a szakszervezeti elnök nevét (3. kockában két betű), a függőleges 12-ön pedig a könyvkiadó nevét olvashatják.

VÍZSZINTES: 1. Nátrium vegyjele. 7. Kezével jelez. 9. Régi római öltözk. 10. Gomolyag — románul (ék. felesleg). 12. Ráma. 14. Indulatsz. 15. Relé azonos hangzói. 16. Magas hegységeken élő állat. 19. Kapuba páros betűi. 20. Női név becézve. 25. Személyes névmás.

FÜGGŐLEGES: 1. Nitrogén. 4. Imre Tivadar. 5. Fut párja. 6. Időhatározó rag. 8. Beépítetlen terület. 11. Sportöltözet. 13. Üdítő ital. 14. Déli égővi növény. 17. Francia utca (ék. fölösleg). 18. Három — oroszul. 21. Kiejtett mássalhangzó. 22. Rövid vakáció. 24. Repülőgépmárka.

— Papa, tanultam földrajzban, hogy a Fidzsi-szigeteken a férj csak a házasság után ismeri meg a feleségét.

— Nemcsak a Fidzsi-szigeteken... — sóhajt az apa.

A miliciáról jelentik

December 13-án a milícia szervez elfogták Horváth István 32 éves dorobáncsi lakost, aki a kürtösi vasútállomáson egy vagonból italt lopott. Amikor lakásán „körtilnézték”, több más lopott holmi is előkerült. A vagonfosztogató tolvaj — akat őrizetbe helyeztek — a vizsgálat befejezése után a bíróság előtt felel majd bűneiért.

Munka helyett a lopást választotta „foglalkozásul” a 24 éves Bărănescu Gheorghe (recaşi lakos). „Ügye”, melyben a milícia még folytatja a vizsgálatot, azzal indult, hogy az egyik személyvonaton ruhaneműt és egyéb tárgyakat emelt el, de rajtakapták.

Úgy tűnik, Hügye Ferenc 31 éves aradi (Constituției utca 194. szám) lakos az utóbbi időben szintén vonatok fosztogatására „specializálta” magát. Egyik „akciója” során tíz darab vasúti ablakfüggönnyt lopott. Ezért kell majd bíróság előtt felelnie a büntetett előéletű Hügye Ferencnek.

Súlyos balesetet szenvedett Moș Teodor 61 éves ménesi lakos. Egy, az út szélén parkoló teherautó mögött haladt át az úttéssten, nem nézett körül és az ellenkező irányból jövő 21—AR—2501-es rendszámú tehergépkocsi kerekai alá került. A figyelmetlen Moș Teodort agyrázkódással, koponyaalapi töréssel, súlyos állapotban szállították kórházba.

Tüzesetek

Ciba Petru házának padlása (Podgoriei utca 1. szám) a meghibásodott kéménytől kigyulladt. A gyorsan terjedő lángok több mint 3000 lej értékű kárt okoztak.

Meghaladja a 2500 lejt az a kár, amit a Lajkó Ferenc gazdaságában (Gloriei utca 13. szám) kiütött tűz okozott. A gondatlanul kidobott égő parázstól kigyulladt és leégett a fűszekamra.

Météghír

Az Aradi Meteorológiai Központ jelent: a mai napon viszonylag enyhe idő felhős égbolttal. Helyi eső lehetséges. Mérsékelt, időközönként megélénkülő délnyugati, nyugati szél. A hőmérséklet állandósul. A várható leg-alacsonyabb éjszakai hőmérséklet mínusz 1 és plusz 4, a legmagasabb nap-pali hőmérséklet pedig 6 és 11 fok között változik.

A következő két napon változóra fordul az idő. Átmeneti felhőzet és helyi eső, havasodó lehetséges. A hőmérséklet lassan csökken.

MUSORKALAUZ • MUSORKALAUZ • MUSORKALAUZ • MUSORKALAUZ • MUSOR •

Filmmek

DACIA: Az utolsó hat perc (am) (9.30, 11.45, 14. 16.15, 18.30, 20.30). STUDIO: A dzsungel macskája (am) (10. 12. 14. 16. 18, 20). IFJUSÁGI: Mi ketten, férfiak (sz) (9.30) Bohócok (o) (11. 14. 16. 18, 20). PROGRESUL (Ujarad): Rajzfilmek (10) Nagy Alfréd (a) (15. 17. 19). SOLIDARITATEA (Gáj): A rendőrség köszöni (o) (9. 15. 17, 19). CFR (Grădiște): A kód (r) (10, 15, 17, 19).

A VIDEKI MOZIK MÜSORA

LIPPA: A rendő (fr). Rajzfilmek. INEU: Stuart: Maria (a). Dokumentumfilmek. CHISINEU CRIS: A merénylet (fr). Négy lépés a végtelen (r). NAGYLAJ: Grant kapitány gyermekei (am). KÜRTÖS: Ut nyugat felé (am). Dokumentumfilmek. PANKOTA: Tanár úrnak szeretettel (a). Dokumentumfilmek. SEBES: Az utolsó lötlény (r). SZENT-ANNA: Cowboy (am). Rajzfilmek. PÉCSKA: Ember a vadonban (am). Rajzfilmek. SIRIA: Szent Teréz és az ördögök (r). Dokumentumfilmek. VINGA: A szórakozott (fr). A 702-es. BUTTYIN: A nagy szökés (am). Rajzfilmek.

HÉTFŐTÖL

DACIA: A jelzett atom művelet (sz) (9.30, 11.45, 14. 16.15, 18.30, 20.30) STUDIO: Fürgeteg (r) (10, 12, 14, 16, 18, 20). IFJÚ-

SÁGI: Bamby (am) (11, 14, 16). Grant kapitány gyermekei (am) (18, 20). PROGRESUL (Ujarad): Jelzések (NDK) (17, 19). SOLIDARITATEA (Gáj): Veronica (r) (17, 19). CFR (Grădiște): Az erőszak árnyékában (o) (17, 19).

A VIDEKI MOZIK MÜSORA

LIPPA: Pillanatnyi unalom nélkül (am). INEU: A merénylet (fr). CHISINEU CRIS: Itt a hajnalok ismét csendesek (sz). NAGYLAJ: Gyermekekori emlékek (r). KÜRTÖS: Vénlány (fr). PANKOTA: A fekete király halála (cs). SEBES: Merészesség (sz). SZENT-ANNA: Te én és a kis Párizs (NDK). PÉCSKA: En nem látok, te nem beszélsz, ő nem hall (o). SIRIA: Nagy Alfréd (a). VINGA: A carbonarik éve (o). BUTTYIN: Szép, becsületos, Ausztráliába kivándorolt (o).

Televízió

Vasárnap, december 23.

8.00 Reggeli torna. 8.30 Pionírműsor. 9.25 Daktari. 9.50 Faluműsor. 11.00 Magyar nyelvű adás: A Köztársaságot köszöntjük; Gyermekműsor; Népdalok a Marosvásárhelyi Állami Filharmónia kórusának előadásában, vezényel Fejér Elemér; Rostás Zoltán riportja a Marosról; Látogatásban a Kolozsvári Állami Magyar Operában — szerkesztette Boros Zoltán. 12.30 A haza védelmében. 13.00 Vasárnapi album. 15.35

Sportmagazin. 17.00 A szeplős — folytatásos tévéfilm. 17.35 Megyei közíróverseny. 18.55 Híradások. 19.00 Gyermekevilág. 19.30 Híradó. 20.10 Riport a Zsil völgyéből. 20.30 Híradások. 20.35 Partnerek — játékfilm, országos bemutatás. 22.05 Híradó, sport.

Hétfő, december 24.

17.30 Francia nyelvtanfolyam (74. lecke). 18.00 Telex. 18.05 Műsorismertetés. 18.10 Napirend. Constanța megye. 18.25 Marica Iordache énekel. 18.35 Otthonunk. 18.55 A constantai kulturális-művészeti fesztiválról. 19.15 Híradások. 19.20 1001 este. 19.30 Híradó. 20.00 A hét dala. 20.05 Tévéankét. 20.40 Irodalmi-művészeti szemle. 21.25 Pot Bouille — folytatásos francia film (I). 22.20 24 óra.

Színház

VASÁRNAP, december 23-án, délután fél 4 órakor: Viața e ca un vagon? (B bérlet — Vagonyjár). este fél 8 órakor: Viața e ca un vagon? (G bérlet — Libertatea, Teba, UMALA).

Báb-színház

VASÁRNAP, december 23-án, 10.30 óra-kor: Melodie și rîm pe sîrîr.

Hangverseny

Az Aradi Állami Filharmónia szimfonikus zenekara vasárnap, december 23-án délelőtt 11 és hétfőn, december 24-én este 8 órakor hangversenyt ad a Kultúrpalota nagytermében.

Vezényel Victor Gulescu, közreműködik Alexandrina Zorileanu zongoraművész-nő, Bukarest.

Műsoron: Alessandrescu: Őszi alkony, Grieg: Zongoraverseny, Beethoven: II. szimfónia.

Múzeum

Az Arad Megyei Múzeum, Enescu tér 1. szám, telef. 1-64-99 naponta — hétfő kivételével — 10—18 óra között tart nyitva.

Megtekinthetők az alábbi kiállítások:

Állandó jellegűek: Okori történelem, Az 1848-as forradalom múzeuma, képzőművészeti tárlat; Arad megyei népművészet.

Időszakos: Arad megyei szűrők és bekecsék.

Beléptdíj felnőtteknek 1 lej, tanulóknak 50 bani.

Stefan Andrei elvtárs látogatása Japánban

TOKIO. — Paul Diaconu, az Agerpres tudósítója jelenti:

Stefan Andrei elvtárs, a Román Kommunista Párt Központi Bizottságának titkára december 22-én Tokióba érkezett, hogy a Japán Kommunista Párt Központi Bizottságának a meghívására látogatást tegyen Japánban.

Az energiaválság hírei

WASHINGTON.

Az amerikai kormány aznap a felhívással fordult a gépkocsitulajdonosokhoz, hogy hetenként ne tegyenek meg 200 kilométernél több utat. A benzinállomások utasítást kaptak, hogy egyszeri töltésnél nem adhatnak el többet 10 gallon benzinnél (egy gallon 3,8 liter).

William Simon, a szövetségi energiatudós hivatal igazgatója kijelentette, hogy ha a lakosság eleget tesz a felhívásnak, elkerülhetik a szigorúbb benzinadagolást, de hozzátette, hogy néhány napon belül elvi döntést hoznak a kőolajtermékekkel való takarékoskodásról.

★

A képviselőház elutasította a szenátusban jóváhagyott törvénytervezetet arról, hogy Nixon elnök teljes hatalmat kap az energiaválság leküzdésére a benzin, általában az üzemanyag-fogyasztás racionalizálásával stb.

Ezek szerint a kongresszus a téli parlamenti vakáció előtt nem dönt az energiaügyekben.

TEHERÁN.

Az OPEC-tagállamok teheráni minisztertanácsi összejövetelének résztvevői szombaton délután fogadták Mohammad Reza Pahlevi Aryamehr sahinsah. Az iráni uralkodó ismertette országa kőolajpolitikájának elveit.

A szombaton megkezdődött összejövetel leszögezi a kőolajexport árának megállapítási módjait.

RIO DE JANEIRO.

Braziliában január 1-től körülbelül 40 százalékkal emelkedik a benzin és a különböző melléktermékek árárt — írja az O Globo című lap.

MOSZKVA.

A Szovjet-13 űrhajósa, folytatva az űrkutatási programot, az űrrek csillagképre állították be a fedélzeti teleszkópot. A két kozmonauta az Orion-2 távcsőrendszerrel szinképfelvételeket készíthet a csillagokról és az égbolt különböző övezeteiről. Amikor három méter átmérőjű teleszkópot lehet majd kivezetni a földi légkörön túlra, a tudósok igen értékes adatokat szerezhetnek a világegyetemben lejátszódó fizikai folyamatokról, a több száz millió, sőt egymilliárd fényév távolságra lévő galaxisokról.

HOUSTON.

Edward Gibson űrhajós, a Skylab legénységének egyik tagja, aki tudományos művet adott ki a naptevékenységről, a teleszkópok segítségével egész pénteken a Nap megfigyelésével foglalkozott.

Edward Gibson és társai — Gerald Carr és William Pogue — számos robbanást figyeltek meg a Nap felületén. A napkitörések váratlanul kezdődtek és olyan hihetetlen gyorsasággal fokozódtak, hogy az űrhajósok riasztó jelzéseket adtak le az Egyesült Államok északi részén és a Kanadában lévő összes katonai és polgári távközlési berendezéseknek. A nagyarányú sugárzások okozta mágneses viharok ilyen esetekben előidézhetik a rádiókapcsolatok felbeszakadását, ahogyan a múlt év folyamán be is következett Brit Columbiában, Terra Nován, Skandináviában és az USA északi részén.

A szocialista országokból

MOSZKVA.

A szovjet kormány határozatot hozott az ipari zajártalmak csökkentéséről. A határozatot 1973 és 1975 között váltják valóra. Többek közt megszüntetik a túl zajos gyártási folyamatokat, szükség esetén igénybe veszik az automata és a távvezérlést, zajtalanabb szállítóeszközöket vezetnek be, zajtalanítják az útkerbantartó gépeket, csökkentik, illetve megszüntetik az éjszakai útjavító és -karbantartó munkát, ha a zajszint nagyobb a megengedettnél.

PEKING.

Peking és Tiencsin környékén véget ért az őszi betakarítás. A Peking környéki 366 000 hektáron a gabonatermés 30 százalékkal jobb a tavalyinál, a Tiencsin környéki 420 000 hektár gabona- és zöldségtermés szintén jobb az előző évinél.

A legjobb hozamokat az öntözött területek bővítése révén érték el. Peking környékén az idén 42 600 hektárral bővült az

öntözött terület, s még a tél folyamán tovább 73 300 hektárra terjesztik ki az öntözést.

BELGRAD.

A jugoszláv elektronikai ipar gyors ütemben fejlődik, évi növekedési üteme körülbelül 25 százalék, és rövidesen eléri a 27 százalékot. Kiemelt program alapján fejlesztik a televíziókészülékek, rádiófelismerés, mérőkészülékek, orvosi készülékek, főként Röntgen-gépek és alkatrészek gyártását.

Nisben 2200 000 televíziós vevőkészülék állítottak elő, közöttük színes tévét is. Nemsokára megkezdik évi 100 000 sztereofonikus rádió gyártását.

SZÓFIA.

Bár a Rila hegységben nagy a hó és a hideg (minusz 15 C fok), a Belmeken Sestrimo vízierőművek építői lendületesen folytatják a munkát.

Több nappal határidő előtt bekapcsolták az energetikai rendszerbe a Momina Klisura erőmű második 60 megawattos generátorát és a Belmeken erőmű 75 megawattos generátorát.

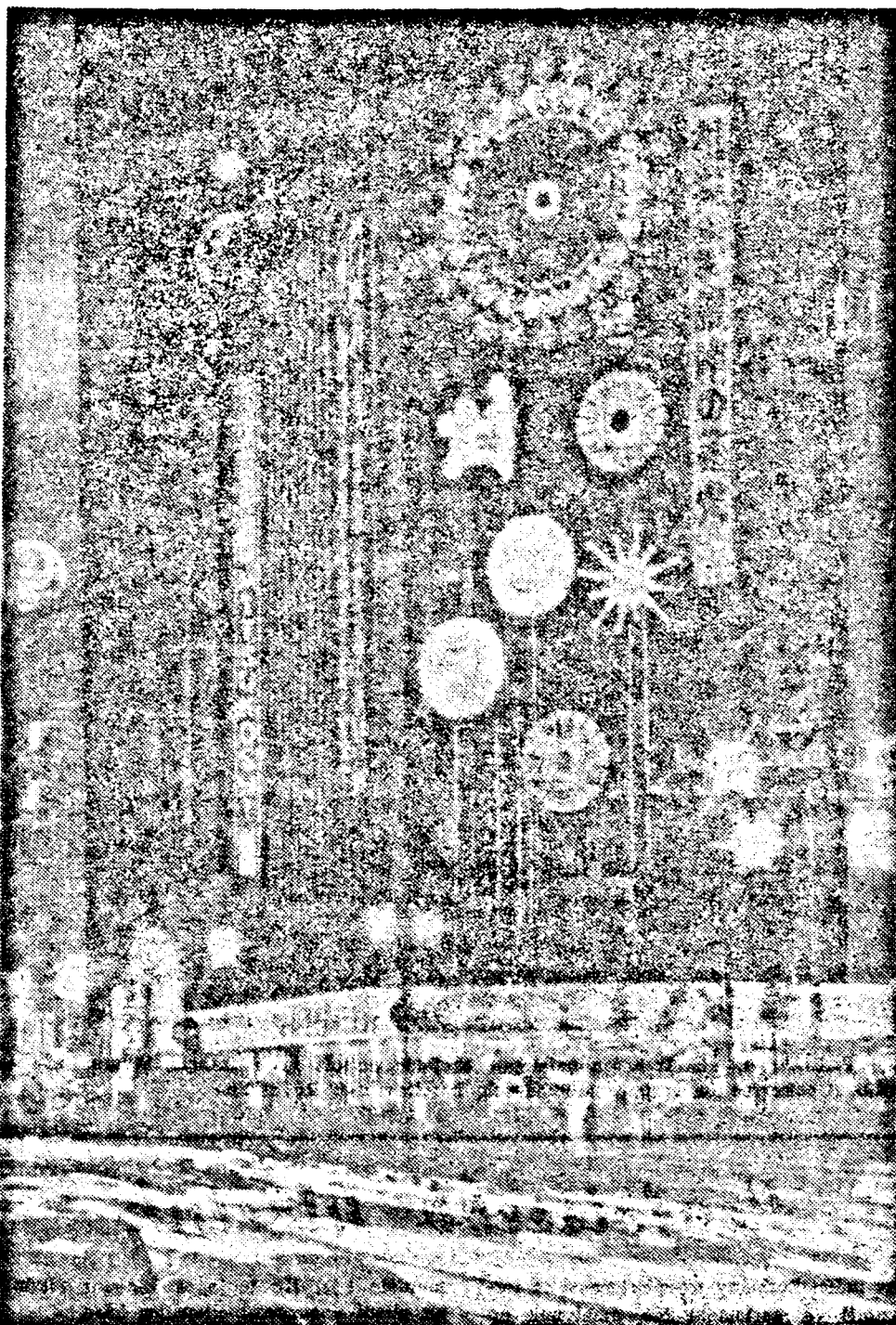
A vízierőmű-csoport idén üzembe helyezett kapacitása együttvége 395 megawatt.

★

A várnai gépgyárban megkezdődött a Pekins típusú, angol szabadalom alapján készülő szervomotorok gyártása. A teljesen átrendezett és korszerűsített vállalat november végén megkezdte a sorozatgyártást. A szervomotorok a Moszkvics személygépkocsikhoz is jók lesznek.

VARSO.

A több mint 360 lengyel diákokthonban 100 000 főiskolás kapott helyet. Az idén 4500 új férőhelyet adtak át rendeltetésének, 1975-ig még 16 000 internátusi helyet biztosítanak az ország legnagyobb egyetemi központjaiban.

TOKIO. — Kakuei Tanaka miniszterelnök vezetésével a Minisztertanács soron kívüli ülést tartott, amely után a japán kormány elhatározta, hogy a kőolajválsággal kapcsolatosan kihirdeti a sürgősségi állapotot.

A japán parlament két törvénytervezetet hagyott jóvá, egyet az üzemanyag-szállítási igények szabályozásáról, a másikat az életszínvonal stabilizálásáról intézkedésekről. A minisztertanácsi ülés után Tanaka miniszterelnök részt vett az életszínvonal stabilizálásával foglalkozó tanács első ülésén, amelyen új sürgősségi programot jelöltek ki a kőolajválság következményeinek áthidalására és a kőolajárak növekedésének megfékezésére.

A jóváhagyott program szorgalmazza az energia- és kőolajfogyasztás csökkentését, a piaci szükséglet korlátozását, az ipari objektumok zavartalan működéséhez elengedhetetlenül szükséges üzemanyagok biztosítását; előírta, hogy a 11 fő iparág számára 20 százalékkal csökkentsék az energia- és üzemanyag-szállítást, ellenőrzik a magánautók hét végi forgalmát, egész évre bevezetik a nappali munkaszünetet stb.

★

Felvételünk a japán főváros központjában készült még az energiaválság előtt. Azóta kevésbé fényes reklámok hirdetik az áruk minőségét.

Innen-onnan

Az UPI jelentése szerint az űrhajósoknak sikerült filmre venniük az összes pénteki napkitöréseket.

LAS VEGAS.

Súlyos szívrohammal kórházba szállították Las Vegasban Johnny Weismüllert, a híres volt olimpiai úszóbajnokot és kiváló filmszínészt.

A jelenleg 69 éves Johnny Weismüller az Egyesült Államokat képviselte az 1924. évi párizsi és az 1928. évi amszterdami olimpián.

Johnny Weismüller 1932-ben mint film-

színész lépett fel Hollywoodban Tarzan szerepében.

BRASÍLIA.

Amint az O Globo írja, Silva Pacheco volt tengerésztiiszt nemrégiben betöltötte 123. életévét. Még jól emlékszik azokra az időkre, amikor rabszolga volt. Pacheco legkisebb lánya 26 éves.

TOKIO.

Egy japán farmer három Leghorn-tyúkját tartja a jelek szerint a világrekordot a napi tojáshozamot illetően. Az egyik tyúk na-

ponta három, a másik kettő naponta két tojást tojik. A farmer a többi japán baromfitenyésztőhöz hasonlóan hallal és rizs feldolgozásából visszamaradt hulladékkal táplálja a tyúkokat.

WASHINGTON.

Az amerikai szenátus csütörtökön törvényt hagyott jóvá arról, hogy néket is felvesznek az amerikai katonai akadémiákra.

DETROIT.

Az amerikai gépkocsiipar rekordtermelést ért el az idén: 9 668 164 gépkocsit gyártott. Az előző rekord 8 848 507 darabbal 1969-ből származik. Megjegyzendő, hogy az utóbbi héten körülbelül húsz szerezőüzem, illetve gépsor szüntette meg a termelést.

Genf Folytatódnak a közel-keleti békekonferencia munkálatai

Szombaton a genfi Nemzetek Palotájában folytatódott a közel-keleti békekonferencia. A második napi munkálatokon, amelyek külügyminiszteri szinten zárt ajtók mögött folytak, képviseltette magát Egyiptom Arab Köztársaság, Izrael, Jordánia, az Egyesült Államok és a Szovjetunió.

A szombati ülés befejezése után Kurt Waldheim, aki a kétnapi ülésen elnökölt, a következő című szöveget hozta nyilvánosságra: „Az Egyesült Nemzetek főtitkárának nyilatkozata a közel-keleti békekonferencia következtetéseiről a konferencia jövőbeli munkálatait illetően”.

„A konferencián folytatott hivatalos és félhivatalos tanácskozások után megállapodtak abban, hogy katonai csoportot, valamint más olyan munkacsoportokat létesítsenek a munkálatok folytatására, amelyeket a konferencia létre kívánna hozni egy későbbi időpontban.

A katonai munkacsoport haladéktalanul megkezdte a vitát az erők szembesítésének a megszüntetéséről.

A munkacsoportok következtetéseiket és javaslatukat a konferencia elé terjesztik, amely legalább nagykövetségi szinten fog folytatódni.

A külügyminiszterek értekezletét újból összehívják Genfben valahányszor a helyzet alakulása azt megköveteli”.

Szombat délután Kurt Waldheim a következőket jelentette ki a sajtónak: „Véleményem szerint a genfi konferencia jól kezdődött. Az a benyomásom, hogy az összes résztvevők érdekeltek a megoldás megtalálásában. Fennáll és uralkodóvá vált a békélikeny szellem, és ez biztató”. Hozzáfüzte, hogy számos pontban fennmarad a nézeteltérés, és hangsúlyozta, hogy a konferencia hosszú időtartamú lesz. Kurt Waldheim megerősítette, hogy az ENSZ képviselteti magát az egyiptomi–izraeli katonai munkacsoport munkálatain, de — mint leszögezte — a részvétel módjait később fogják megállapítani.

Ugyanakkor az ENSZ szóvivője kijelentette, hogy az Egyesült Nemzetek képviselteti magát a közel-keleti béketárgyalásokon, amelyek nagykövetségi szinten folytatódnak és valószínűleg a jövő héten megkezdődnek.

BERLIN.

A Saxenring–Zwickau-i (Német DK) gépkocsiumez legyártotta az 1 000 000. Trabantot. Az üzem november közepe óta már 1974-re dolgozik, a munka termelékenysége az idén 10,6 százalékkal nőtt.

TOKIO.

Japán gépkocsipara ebben az évben rekordot ért el: termelése meghaladja a hétmillió darabot.

Az egyiptomi küldöttség szóvivője „jó kezdetnek” minősítette az ENSZ-főtitkár nyilatkozatát. „A nyilatkozat — mondotta — teljes elsődlegességet biztosított a katonai munkacsoport feladatának, amely munkacsoport nyomban december 25-e után összeül, hogy folytassa a 101. kilométerkönel sorra került találkozóknál megkezdett tárgyalásokat, onnan, ahol azok megrekedtek”. A szombat délelőtti ülés a munka és szívélyesség légkörében folyt le — hangsúlyozta az egyiptomi szóvivő.

Az izraeli szóvivő kijelentette, hogy „Izrael elégedett az összejövetel első szakaszának az eredményeivel”.

Szombaton Genfben folytatódtak a kétoldali megbeszélések.

Százmillió frank értékű segély Vietnam DK-nak

PARIZS. — Franciaország 100 millió frank értékű segélyt nyújtott Vietnam DK-nak. A megkötött egyezmény értelmében az összegből 30 millió frankot nem kell visszafizetni, 35 millió frank előnyös hitel,

35 millió pedig a francia kormány által garantált bankhitel.

A felek kifejezték melegegedésüket az egyezményrel kapcsolatban, amely új szakasz kezdetét jelzi a két ország gazdasági együttműködésében.

Bombamerényletek az angol fővárosban

LONDON.

London központjában szombatra virradó éjjel néhány perc leforgása alatt három robbanás történt. Az első bomba a Leicester Square filmszínház bejárata előtt robbant, s megsebesített két járókelőt.

Néhány pillanattal később bekövetkezett

a másik két robbanás a Charing Cross pályaudvar térszomszédságában: az egyik a Honvédelmi Minisztériumtól 50 méterre, a másik a pályaudvar háta mögött.

A rendőrség a robbanások színterét nyomban körülzárta.

Riadókészültséget rendeltek el a Trafalgar Squaren is, miután egy gyanús tárgy találtak London egyik legnagyobb múzeuma, a National Gallery előtt. Riasztották a Tengerészeti Minisztérium környékén tartózkodókat s leállították a forgalmat.

A hét folyamán elkövetett bombamerényleteknek 63 sebesültje van. A márciusban lezajlott első merényletsorozatban egy ember életét vesztette és több mint 200 megsebesült.

A Scotland Yard feltételezése szerint a mostani merényleteket is az illegális Ir Köztársasági Hadsereg tagjai követték el.

SZOFIA.

A Marica medencében 265,7 millió leva beruházzással megkezdődött a Marica–Isztok–3 hőerőmű építése. Az első turbínacsoport már 1976-ban termelni kezd, az egész 1978-ra készül el.

A környéken kitermelt szénnel működő új erőmű sokkal alacsonyabb önköltséggel fog dolgozni, mint a szomszédságában két régebbi és így 10 év alatt amortizálódik.

VARSO.

Poznań körül 10, csaknem 1000 hektárt kitevő tőfüzért létesítenek; két mesterséges tó építését még a mostani ötéves tervben megkezdik. 1979-ig a Grünwald negyedben egy csaknem 50 hektáros tó, majd ugyanitt valamivel később még egy 50 hektáros tó épül. A Bogdanka völgyében 30 hektáros tavat létesítenek. A legnagyobb, több mint 300 hektáros és 1,5 kilométer hosszú tavat a Sybina folyón alakítják ki.

A VII. és a VIII. oldalt
TÓTH SÁNDOR
szerkesztette

PARIZS: Az elmúlt héten hatalmas tüntetés zajlott le a francia főváros utcáin. A sokezeres tömeg az áremelkedések berekesztését követelte.

Legfrissebb híreink

Le Duc Tho, Vietnam Demokratikus Köztársaság kormányának különmegbízottja párizsi látogatása alkalmából szombaton megbeszélést folytatott Michel Jobert francia külügyminiszterrel.

Amint a France Presse írja, a felek áttekintették a vietnami helyzetet.

Genfben szombaton újabb találkozóra került sor Andrej Gromiko szovjet külügyminiszter és Henry Kissinger amerikai külügyminiszter között.

Ez alkalmából megvizsgálták a közel-keleti békekonferencia alakulását, valamint a Szovjetunió és az Egyesült Államokat érdeklő különböző kérdéseket — írja a TASZSZ.

A Gallup Intézet közvéleménykutatási adatai azt mutatják, hogy nő a laburista párt népszerűsége a brit választók körében. A Daily Telegraph-ban közölt adatok rámutatnak, hogy ha azonnali választásokat szerveznének, a laburista jelöltek megszereznék a szavazatok 42,5 százalékát, a konzervatívok pedig 36 százalékát.

Az indiai kormány törvénytervezetet terjesztett a parlament elé, amelynek értelmében az indiai területen működő kereskedelmi társaságok részvényei 1974. január 11-től nem haladhatják meg a 26 százalékot. A törvényrendelet szerint kivételt képeznek a légi és hajózási szállítási vállalatok.

Eredménytelenül fejeződött be az a megbeszélés, amelyet William Whitelaw brit munkaerőügyi miniszter folytatott a bányászszakszervezet képviselőivel a szénbányások sztrájkjának beszüntetéséért.

Az USA Legfelsőbb Katonai Bírósága megerősítette William Calley főhadnagy 20 évi börtönbüntetését. Emlékeztet, hogy Calleyt a Song My-i tömeggyilkosságban való részvételéért fogták perbe.

December 21-én elhunyt Caracasban Gustavo Villaparedes, a Venezuelai Kom-

munist Párt KB tagja, a Jimenez diktátor elleni venezuelai ellenállás hőse.

Carlos Andres Perez, a venezuelai Demokratikus Akciópárt jelöltjét a december 9-i választásokon, hivatalosan az ország elnökévé nyilvánították.

Az új elnök kijelentette a sajtónak, hogy belpolitikai téren a nemzetgazdaság ütemes fejlesztését kívánja szorgalmazni, a külpolitikában pedig az összes államokkal való együttműködést. A venezuelai kormány támogatni kívánja a fejlődő országok gazdasági-társadalmi fejlődési erőfeszítéseit — mondotta.

Dél-Vietnam Köztársaság Külügyminisztériumának szóvivője közleményben jelentette be, hogy december 11 és 15 között a saigoni adminisztráció 2225 esetben sértette meg a tűzszüneti egyezményt. Bombázta az ideiglenes forradalmi kormány által ellenőrzött területeket, megtorló és „pacifikáló”

intézkedéseket tett, rablóhadjáratokat hajtott végre a felszabadított övezet lakossága ellen.

Nyolcadik hete sztrájkol az asturiai szénmedence 24 000 bányásza, s még nincs kilátás a munkakonfliktus megoldására.

Mint közludott, a sztrájkolók élet- és munkakörülményeik javítását, politikai jogokat, szervezkedési szabadságot követelnek.

Amint Enrique Valdes Angulo perui földművelésügyi miniszter kijelentette, a földreform céljait 1969 óta 40 százalékosan megvalósították, hatalmas szántóterületeket voltak állami tulajdonba. Ezeket a földeket utólag művelés-céljából különböző szervezeteknek adták át, illetve kiosztották a földtelen parasztoknak. Az utóbbi két évben több mint hatmillió hektár szántóterületet sajátítottak ki, főként a parlamenti övezetekben, ahol sok föld volt az idegen tőke kezében. Az idén 4,6 millió hektárt államosítottak, szemben az 1963–1968 közötti 340 000 hektárral.